

Sijoitussuunnitelma 2040

Beyar Dejako & Samuel Tuovinen

2022 Laurea

Laurea-ammattikorkeakoulu

Sijoitussuunnitelma 2040

Beyar Dejako, Samuel Tuovinen

Liiketalouden koulutus

Opinnäytetyö

Toukokuu, 2022

Opinnäytetyön tarkoituksena on luoda pitkän aikavälin sijoitussuunnitelma, aina vuoteen 2040 asti. Sijoitussuunnitelma laaditaan pienelle Suomalaiselle sijoitusyhtiölle, joka toimii opinnäytetyön toimeksiantajana. Toimeksiantajan tavoitteena on valmiin sijoitussuunnitelman avulla aloittaa oma rahoituskierröksensä.

Opinnäytetyö on rajattu yhdessä toimeksiantajan kanssa koskemaan autoteollisuutta ja sen sähköistymistä sekä siihen kytkeytyviä muita toimintaosia kuten automaation ja robotiikan kehittymistä sekä raaka-aine markkinoita. Etsimme vastauksen siihen, että mitkä ovat tulevat muutokset tällä toimialalla ja miten tätä tietoa voidaan hyödyntää sijoittamalla ennakoitua muutokset huomioiden.

Opinnäytetyössä käytetään kartoittava tutkimusta, joka on luonteeltaan kvalitatiivinen eli laadullinen tutkimus menetelmä. Eri lähteitä ja tietoja käytetään hyväksi sijoituskohteiden löytämiseen, ja samaan vastausta siihen, että mihin kohteisiin olisi hyvä sijoittaa. Tämä on tutkimuksen ensimmäinen osio. Toisessa osiossa pidämme ammattianalyttikolta haastattelun, jonka avulla kartoittavaan tutkimukseen tuloksiin voidaan tehdä tarvittavia muutoksia.

Työn tietoperustaksi olemme käyttäneet monipuolisesti sähköisiä ja painettuja lähteitä. Opinnäytetyön tuloksena on esitetty mallisalkku, jossa on kaikki valitut kohteet sekä näiden osuus salkussa. Mallisalkku on heti toimeksiantajan käytettävissä. Lisäksi olemme antaneet sijoitus-salkulle suojausvaihtoehdon ja esittäneet oman kehittämisideamme, että salkun seuraaminen on tarpeen, vaikka sijoitushorisontti on pitkälle.

Beyar Dejako, Tuovinen Samuel

Investment plan 2040

Year 2022

Pages

40

The purpose of thesis is to create a long-term investment plan, target year is 2040. The investment plan is prepared for a small Finnish investment company that acts as the client of the thesis. The client's goal is to start its own financing round with the help of a completed investment plan which include a detailed investment portfolio.

The thesis is limited to the automotive industry and its electrification, as well as other related components such as the development of automation and robotics, and the raw material market. In our thesis we are looking for an answer to what are the future changes in this industry and how this information can be utilized by investing in anticipation of the changes.

The thesis uses mapping research, which is a qualitative research method. Different sources and information are used to find investment targets, and the to get to an answer as to which targets should be invested in. This is the first part of the study. In the second part, we will hold an interview with a professional analyst to make the necessary changes to the results of the mapping study.

We have used a variety of electronic and printed sources as the basis for our work. As a result of the thesis, a model portfolio is presented to the client, which contains all the selected items and their share in the portfolio. The model portfolio is immediately available to the client. In addition, we have given the investment portfolio a hedging option and presented our own development idea, in which we suggest that it is necessary to monitor the portfolio, even if the investment horizon is for long term.

Keywords: investing, investment plan, stock exchange, stocks, automotive industry

Sisällys

1	Johdanto.....	7
1.1	Opinnäytetyön aihe ja tarkoitus	7
1.2	Opinnäytetyön tavoite, tutkimusmenetelmät ja rajaukset	7
1.3	Opinnäytetyön rakenne	8
2	SIJOITTAMINEN YLEISESTI	8
2.1	Sijoittaminen	8
2.2	Nykyinen pörssisijoittaminen	9
2.3	Sijoitusinstrumentit.....	9
2.4	Sijoituspäätöksiin vaikuttavat tekijät	11
2.4.1	Lainsäädäntö	11
2.4.2	Yhteiskunnalliset muutokset ja arvot.....	12
2.4.3	Ympäristölliset tekijät	13
2.4.4	Psykologiset tekijät	13
2.4.5	Verotuksen vaikutus sijoituspäätökseen.....	13
2.5	Sijoittaminen tulevaisuuteen ja megatrendien tunnistaminen	15
3	SIJOITTAMISSUUNNITELMA	16
3.1	Sijoittamissuunnitelman laatiminen	17
3.1.1	Yleisimmät sijoitusstrategiat	17
3.2	Sijoitussuunnitelman vaikuttavat tekijät	18
3.2.1	Sijoitusaika ja varallisuuden määrä.....	18
3.2.2	Riskinotto kyky.....	18
3.3	Reaalitalouden analyysi	19
3.4	Sijoitusmarkkinoiden analyysi	20
3.4.1	2021 markkinatilanne ja kehitysnäkymät	21
3.4.2	Raaka-aine markkinat.....	22
4	TUTKIMUKSEN TAUSTA JA TOTEUTUS.....	25
4.1	Taustatiedot tutkimuksesta.....	25
4.1.1	Toimeksiantaja	25
4.1.2	Toimeksiantajan tavoitteet	26
4.2	Tutkimusmenetelmät ja toteutus.....	26
5	TUTKIMUKSEN TULOKSET	26
5.1	Tulokset	27
5.2	Sijoitussuunnitelman suojaus ja kehittäminen.....	29
5.2.1	Sijoitussuunnitelman suojaus	29
5.2.2	Sijoitussuunnitelman kehittäminen	30
	Lähteet.....	31

Kuviot	35
Taulukot	35
Liitteet	36

1 Johdanto

Opinnäytetyömme aloitetaan johdannolla, jossa aivan aluksi käydään läpi opinnäytetyön aihe ja tarkoitus. Tämän jälkeen esitetään työn tavoite, sen tutkimusmenetelmät ja rajaukset.

Opinnäytetyön rakenne ja työn kokonaisuus esitetään viimeisessä alakappaleessa. Läpi koko työn pyrimme pitämään tekstin mahdollisemman lyhyenä ja lukijaystävällisenä.

1.1 Opinnäytetyön aihe ja tarkoitus

Opinnäytetyön aiheena on sijoittaminen, ja siinä keskitytään laatimaan sijoittamista varten sijoitussuunnitelma. Vaikka nykyisin muutokset liiketoimintaympäristössä ja näin ollen sijoitusmaailmassa ovat nopeat ja suuria liikeitä tapahtuu lyhyelläkin aikavälillä, tässä opinnäytetyössä laaditaan sijoitussuunnitelma pitkälle ajalle, aina vuoteen 2040 asti.

Sijoitussuunnitelma laaditaan pienelle Suomalaiselle sijoitusyhtiölle, joka toimii opinnäytetyön toimeksiantajana. Sijoitusyhtiön tarkoituksena on sijoittaa ulkopuolisten rahoittajien varat ja tuottaa sijoittajille voittoa sijoittamalla saadut varat eri sijoitusinstrumentteihin. Sijoitusyhtiö voi valmiin sijoitussuunnitelman avulla aloittaa oman rahoituskierroksensa.

Opinnäytetyön tuloksena tehdyn valmiin mallisalkun tarkoituksena on siis toimia malliesimerkinä mahdollisille rahoittajille, että millä tavalla sijoitusyhtiö sijoittaisi saamiaan varoja. Ennakkoon asetettuja tuotto-odotuksia ei ole tälle työlle ja suunnitelmalle asetettu.

1.2 Opinnäytetyön tavoite, tutkimusmenetelmät ja rajaukset

Opinnäytetyön tavoitteena on laatia sijoitussuunnitelma, joka olisi helposti ymmärrettävissä ulkopuoliselle lukijalle. Opinnäytetyössä tutkimme sitä, että miten olisi asetetun tuottoriski suhteen näkökulmasta paras tapa sijoittaa varat pitkälle ajalle ja mitkä sijoituskohteet tulisi valita pitkälle ajalle sijoitettaessa?

Työssä käytetään kartoittava tutkimusta, joka on luonteeltaan kvalitatiivinen eli laadullinen tutkimus menetelmä. Eri lähteitä ja tietoa käytetään hyväksi oikeiden sijoituskohteiden löytämiseen, ja samaan vastausta siihen, että mihin kohteisiin olisi hyvä sijoittaa. Tämä on tutkimuksen ensimmäinen osio. Toisessa osiossa pidämme haastattelun, jonka avulla kartoittavaan tutkimukseen tuloksiin voidaan tehdä tarvittavia muutoksia.

Opinnäytetyö on rajattu koskemaan autoteollisuutta ja sen sähköistymistä sekä siihen kytkeytyviä muita toimintaosia kuten automaation ja robotiikan kehittymistä sekä raaka-aine

markkinoita. Etsimme vastauksen siihen, että mitkä ovat tulevat muutokset tällä toimialalla ja miten tätä tietoa voidaan hyödyntää sijoittamalla ennakoitua muutokset huomioiden.

1.3 Opinnäytetyön rakenne

Opinnäytetyön teoria osuudessa kerrotaan sijoittamisesta yleisesti, kuten sijoittamisen historiasta, nykyisestä pörssisijoittamisesta, eri sijoitusinstrumenteista ja sijoituspäätöksiin vaikuttavista tekijöistä. Käydään läpi myös eri sijoitusstrategiat ja sijoitustavat, ja katsotaan talouden ajankohtaisia asioista ja muutoksia. Käymme läpi sekä sijoitusmarkkinoiden että reaalityöläuden ajankohtaisia asioita läpi. Sijoitusmarkkinoiden ja reaalityöläuden analyysissa on kirjoitushetken tilanteesta, joka on ollut syyskuu 2021. Tutkimuksen valmistuttua keuhällä 2022, analyysia on hieman täydennetty ajankohtaisilla teemoilla.

Työn loppupuolella kerrotaan tutkimustavoista ja työn tuloksista. Työn tuloksena on valmis sijoitussalkku tarkoissa osuussuhteissa. Työssä otetaan myös lyhyesti kantaa siihen, miten sijoitus suunnitelmaa tulisi muokata jatkossa ja miten sitä pitäisi kehittää.

2 SIJOITTAMINEN YLEISESTI

Toinen kappale on teoriaan perustuvaa, jossa kerromme sijoittamisesta yleisesti ja nykyisestä pörssisijoittamisesta. Kerromme eri sijoitusinstrumenteista ja sijoituspäätöksiin vaikuttavista tekijöistä, kuten lainsäädännön ja verotuksen vaikutusta sijoituspäätösten tekemiseen.

Kappaleen lopussa tunnistamme eri megatrendejä. Sähköautojen lisääntymistä tulevaisuudessa ja teknologian kehitystä käydään myös läpi.

2.1 Sijoittaminen

Sijoittaminen on toimintaa, jonka tarkoituksena on kasvattaa varallisuutta tai säilyttää omaisuutta. Historiallisesti sijoittamisesta on harjoitettu jo munaisesta Mesopotamiasta, jolloin sijoituksen kohteena olivat maa-alueet. Munaisen Kreikan ja varsinkin munaisen Rooman vallan aikaan eliitille kehittyi huomattavia omistuksia maa-alueista ja rakennuksista, joka ammattimaisesti sijoitustoiminnan, mukaan tulivat sijoituksenhoitajat ja korolliset lainat. Seuraava askel tapahtui vasta renessanssin aikaan, jolloin luotiin pohja nykyisille osakemarkkinoille. Ensimmäinen arvopaperikauppa perustettiin 1531 Belgiassa, Amsterdamin pörssi perustettiin vuonna 1787, joka laajensi sijoitusmahdollisuuksia ja takasi paremman likviditeetin sijoituksille. (Mieskolainen 2020a.)

1900-luvulla pörssisijoittaminen koski jo suurta väkijoukkoa eri maissa, ja sijoitusmaailmaan alkoivat tulla erilaiset teoriat ja strategiat sijoittamisesta. Vuosisadan lopulla

sijoitusmaailmaa muokkasi internetin mukaantulo, sen myötä sijoittaminen pörssin kautta on yhä nopeampaa ja helpompaa ja melkein jokaisella maalla on oma pörssinsä. (Mieskolainen 2020b.)

Suomessa tällä hetkellä yleisiä sijoittamisen kohteita ovat kiinteistösijoittaminen sekä sijoittaminen osakkeisiin ja muihin arvopaperipörssissä noteerattuihin tuotteisiin, kuten rahastoihin, optioihin ja johdannaisiin. Nykyisinkin sijoituskohteita on lukuisia muitakin esimerkiksi raaka-aineisiin, valuuttoihin tai vaikkapa taiteeseen sijoitetaan edelleen. (Säästöpankki 2021; Rannisto 2021.)

2.2 Nykyinen pörssisijoittaminen

Kun historiallisesti osakekauppaa käytiin markkinapaikalla pörssitalossa, nykyisin pääosa kaupankäynnistä tapahtuu verkossa automatisoiduissa tietojärjestelmissä. Pörssisijoittamalla on jokaisella, myös piensijoittajalla mahdollisuus kasvattaa varallisuutta ja sen aloittaminen on yksinkertaista.

Pörssikauppaa käydään myös roboteilla eri algoritmeja käyttäen, automatisoitu osakekauppa eli HFT (high frequency trading) on yleistä lyhytaikaisissa kaupankäynnissä ja usein piensijoittajat ovat kritisoineet sitä. Pitkän aikavälin sijoituksissa automatisoidulla kaupalla ei ole kuitenkaan ole merkitystä sijoittajalle. (Money Bots 2021.)

Pörssisijoittamisessa välittäjän kulut kuten kaupankäyntikulut tai säilytyskulut ovat iso osa sijoitustoiminnan kuluja. Kaupankäyntikulujen lisäksi välittäjän tarjoamat tuotteet voivat vaihdella, esim. tiettyä markkina-alueita tai tiettyä instrumentteja eivät kaikki välittäjät tarjoa. Tästä johtuen ennen sijoitusten aloittamista, on tärkeitä tehdä vertailua eri välittäjien väliltä ja valita oman sijoitussuunnitelmaan mukaan sopiva välittäjä.

2.3 Sijoitusinstrumentit

Sijoitusrahastot ovat yleinen sijoituskohde, johon on helppo aloittaa sijoittaminen. Rahastoon sijoitetaan ostamalla rahastoyhtiöltä rahasto-osuus, sijoitusrahaston rahasto-osuudet ovat yhtä suuria keskenään. Rahastoyhtiö sijoittaa saadut varat edelleen useisiin eri kohteisiin. Rahasto sijoituksella sijoittajan on helppo hajauttaa sijoitustaan pienellä pääomalla ja sijoittaja voi luottaa rahastoyhtiön sijoituksiin, eikä sijoittajan tarvitse aktiivisesti seurata markkinoita. Rahastoa hoitaa salkunhoitaja, joka hoitaa toimeksiannot rahaston sääntöjen puitteissa. (Fine 2021.)

Rahastoja on hyvin monenlaisia, rahasto voi keskittyä harjoittamaan laajasti kaikkialle ja jotkut rahastot voivat keskittyä hyvinkin kapeasti tietyille markkina-alueelle tai tietyille toimialalle. Rahaston tuotto ja riski vaihtelevat rahaston tarkoituksen mukaan, yleensä riski ja tuotto-odotus kasvavat yhdessä. Rahastosijoituksessa on myös tärkeitä tiedostaa ennen

sijoittamista rahastoyhtiönkulut, suuret kulut voivat laskea sijoituksen kannattavuutta. (Fine 2021.)

Rahastot voi olla myös pörssinoteerattu, tällöin puhutaan ETF-rahastoista, joita ostetaan ja myydään pörssissä niin kuin osakkeet. ETF:ien etuina on alhaiset hallinnointipalkkiot verrattuna rahastoihin, helppo tapa hajauttaa, pääsy useille sektoreille ja markkina-alueille. (Nordnet 2021.)

Rahastoja riskisempi sijoitustapa on sijoittaminen suoraan osakkeisiin. Pörssissä noteerattu julkinen osakeyhtiö on laskenut liikkeelle yhtiön osakkeita, joilla käydään kauppaa. Osakkeen omistaminen on yhtiön omistamista, ja osakkeen hinta määräytyy pörssissä markkinan kysynnän mukaan. Osakkeen hintavaihtelut voivat olla suuria ja suorassa osakesijoittamisessa on teoriassa riskinä menettää koko sijoitettu pääoma. Osakesijoittamisessa itse hajauttamalla eri yhtiöille, toimialoille ja markkina-alueille voidaan vähentää riskiä. Myös osakesijoittamisessa on tärkeitä ottaa huomioon kaupankäyntikulut, varsinkin, jos kauppvoja toteutetaan useammin, kaupankäyntikulut voivat nousta merkittäväksi kulueräksi sijoittamiselle. (Fine 2021.)

Joukkokirjavelkalainat ovat valtioiden, pankkien, yritysten tai muiden yhteisöjen liikkeeseen laskemia lainoja, tunnetumpia ovat valtion obligaatiot. Joukkokirjavelkalainassa sijoittaja saa lainan eräpäivänä sijoituksensa takaisin tai se voidaan lyhentää vuosittaisina lyhennyksinä. Tuottoa sijoitukselle saadaan kohde-etuuden tai indeksin kehityksestä, tuotto voi olla myös kiinteä prosenttiosuus. On mahdollista, että sijoituksen ehtona on, että sijoitus on sidottu eräpäivään asti, jolloin sijoitus täytyy pitää loppuun asti. Joukkokirjavelkalainan riskinä on liikkeeseenlaskijariski eli laskijan ajautuessa maksukyvyttömäksi sijoitusta ei makseta takaisin. (Fine 2021.)

Johdonnaiset ovat nimensä mukaisesti sijoitusinstrumentti, jonka arvon kehitys on sidottu toisen hyödykkeen arvon kehitykseen. Nykyisin pörseissä on hyvin laajasti kaikenlaisia hyödykkeitä, joihin voi sijoittaa johdonnaisilla, kuten osakeisiin, indekseihin, valuuttoihin, korkoihin tai raaka-aineisiin esimerkiksi öljyyn ja kultaan. Johdannaisia ovat muun muassa futuurit, optiot ja warrantit, joiden toimintamuoto hieman vaihtelee, mutta mikä yhdistää on se, että sijoittaa voi molempiin suuntiin eli arvonnousuun tai arvonlaskuun. Lisäksi johdonnaisissa on mahdollista käyttää vipukerointa eli instrumentti seuraa kohde-etuuden arvoa moninkertaisesti, esim. yhden prosentin nousu kohde-etuuden hinnassa 10 vipukertoimella johtaa johdannaisinstrumentin kymmenkertaiseen arvonnousuun. Näin pienellä pääomalla on helppoa aloittaa sijoittaminen ja tavoitteella suurempia voittoja. Toki myös riksi on suurempi ja pääomaa voi menettää kokonaan. Johdonnaisiin sijoittavat voivat harjoittaa päiväkauppaa eli sijoitukset ovat lyhytaikaisia ja teknistä analyysiä voidaan käyttää sijoituspäätöksen tekemiseen. (Tilastokeskus 2021; Lepikkö 2021, luku 4, 7.)

Teknisessä analyysissä katsotaan kohteen hinnanhistoriaa. Käyttämällä hinnoista ja volyy-meista tehtyjä indikaattoreita yhdessä hintagraafin kanssa, pyritään selvittämään osakkeen kehityksenkulkua. Teoriassa kaikissa sijoitusstrategioissa voidaan hyödyntää teknistä analyysiä, päättämään vaikkapa oston ajankohtaa. Pääosin teknistä analyysiä käytetään lyhyenaikavälillä aktiivisissa kaupoissa, joissa lyhytaikaisistakin liikkeistä pyritään saamaan voittoa joko suoraan osakekaupoilla tai johdonnaisilla, joissa on vipuominaisuus. (Nordnet 2017.)

2.4 Sijoituspäätöksiin vaikuttavat tekijät

Kaikki uusi tieto voi vaikuttaa sijoitusmarkkinoihin ja sijoituspäätöksiä vaikuttavia tekijöitä on hyvin monenlaisia. Tietotulvasta täytyy osata erotella kuitenkin ne olennaisimmat asiat minkä uskotaan vaikuttavan omaan sijoituskohteen tulevaisuudennäkymiin. Kannatettavan sijoitus-suunnitelman valmistelemiseen täytyy tehdä rajauksia, että mitkä ovat ne kaikista olennaisimmat asiat, jotka vaikuttavat sijoituspäätöksiin ja millä tavalla ne vaikuttavat markkinoinnilla.

Yksittäisen piensijoittajan tai sijoitusyhtiön ja suuren institutionaalisen sijoittajan lähestymistavat ovat toki eri. Alla käydään läpi lainsäädännön, yhteiskunnallisten muutosten, ympäristöllisten tekijöiden ja yksilöllisten tekijöiden vaikutuksia sijoituspäätöksiin pienen sijoittajayhtiön näkökulmasta.

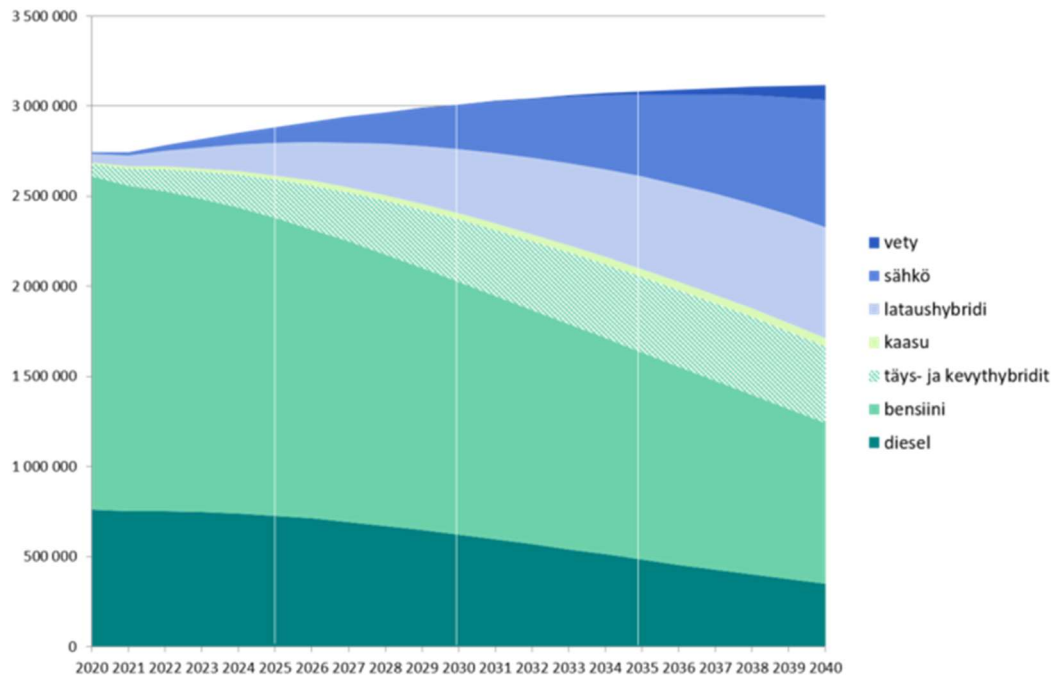
2.4.1 Lainsäädäntö

Lainsäädäntö vaikuttaa sijoitusmarkkinoihin melko suoraan, uuden lait ja asetukset voivat lisätä tai kaventaa yksittäisen yrityksen tai toimialan toimintamahdollisuuksia. Esimerkiksi nyt on jo tiedossa, että polttoaineverotuksen nosto ja muu polttoaineiden käytön vähentämistä edistävät toimenpiteitä valmistellaan muun muassa Suomessa (Jokela 2021). Tämä haittaa suoraan alan yrityksiä kysynnän vähentymisellä ja sitä kautta tuotossa. Sijoitettaessa energia-yhtiöihin on siis ennakoitava nämä tulevat lainsäädäntömuutokset, jotka pakottavat kysynnän muutoksiin markkinoilla.

Suomalainen Neste Oyj on ennakkoinut tulevaisuutta, ja investoinut hyvin laajasti uusiutuvan energiaan tuottajaksi, ja yhtiön tavoitteena on olla kokonaan hiilineutraali vuonna 2035. Näillä toimilla pyritään muokkaamaan yrityksen liiketoimintaa niin, että ei ainoastaan vältetä lainsäädännön asettamat kielteiset vaikutukset nykyiseen liiketoimintaan vaan pyritään hyötymään niistä taloudellisesti (Neste 2021, 5.)

Autoteollisuus on yksi toimiala, jolle lainsäädäntö tulee määritelmän hyvin suuresti sen kehityksen suunnan lähitulevaisuudessa. EU-lainsäädäntö ohjaa markkinaa mm. asettamalla valmistajille hiilidioksidipäästöjen tavoitearvoja. Autokanta sähköistyy jo nyt, mutta iso harppaus otetaan vuosina 2025-2030, jolloin akkuteknologian odotetaan kehittyvän ja niiden

tehokkuuden lisääntyvän. Ennusteen mukaan vuonna 2030 uusista henkilöautoista 54 prosenttia käyttövoimaltaan sähköauto. Julkisen sektorin hankinnoissa painotetaan sähkökäyttöisiä liikennevälineitä, joten linja-autoissa kehitys tulee olemaan nopeampaa. Vuoteen 2025 mennessä, joka kolmas auto kulkee sähköllä. (AutoalanTiedotuskeskus 2021.)

Kuvio 1: Eri käyttövoimien yleistyminen henkilöautokannassa. (AutoalanTiedotuskeskus 2021.)

2.4.2 Yhteiskunnalliset muutokset ja arvot

Yhteiskunnalliset muutokset ja arvojen muutokset ovat yksi tärkeitä muutoksia, jotka vaikuttavat suoraan eri toimialojen ja yritysten toimintaan. Muutokset arvoissa ja yhteiskunnassa tulevat heijastumaan jollain aikavälillä myös lainsäädäntöön, mutta näitä muutoksia voi tiedostaa jo ennen kuin ne ovat lainsäädäntövaiheessa. Lisäksi on monia arvoissa tapahtuvia muutoksia, jotka eivät tarvitse tai koskaan yllä lainsäädäntövaiheeseen. Esimerkiksi kasvissyöjien määrän kasvu on syytä tiedostaa ja kartoittaa sen riskit ja mahdollisuudet, jos aikoo sijoittaa lihateollisuuteen (Mäki-Petäjä 2019). Kyseessä on arvoissa ja valinnoissa tapahtunut yhteiskunnallinen muutos, joilla on suoria taloudellisia vaikutuksia.

Autoteollisuudessa on tapahtunut yhteiskunnallinen arvon muutos, ja auton halutaan olevan vähäpäästöinen. Tämä suunta on sama kuin lainsäädäntökin jo ohjaa. Muita tärkeitä ominaisuuksia, joita nykykuluttajat autolta odottavat ovat hinta, turvallisuus, muunneltavuus ja taloudellisuus. Tämä on johtanut siihen, että markkinoille on tullut monelta valmistajalta suosittuja pieniä katumaastureita, jotka vastaavat näihin vaatimuksiin. Teknologian kehittyessä

pienissäkin autoissa on tehoa ja samalla kulutus pientä, joten niiden suosio on kasvussa. (Lähtapiola 2019.)

2.4.3 Ympäristölliset tekijät

Ympäristötietoisuus on kasvanut ympäri maailman. Ympäristö tulee olemaan nyt ja jatkossa yksi tärkeä tekijä melkein kaikilla toimialoilla sijoituspäätöksiä tehtäessä. Kokonaiset toimialat, kuten kivihiiliteollisuus, ovat vaarassa hävitä kokonaan sen ympäristöhaitoista johtuen. (Hukkanen 2019.)

Siirtyminen sähköautoiluun tai vähäpäästöisempiin automalleihin tulee suoraan ympäristöllisistä tekijöistä, jotka ovat vaikuttaneet kansalaisten arvoihin ja sitä kautta lainsäädäntöön. Näin ollen autoteollisuuden muutoksen suunta on jo hyvin vahvasti tiedossa, koska samaan suuntaan on viemässä hyvin monet tekijät. Sijoittajan näkökulmasta tällä hetkellä kysymyksenä on, että mitkä yhtiöt onnistuvat parhaiten tarjoamaan uusia kuluttajien odotuksia ja lainsäädäntövaatimuksia täyttäviä automalleja.

2.4.4 Psykologiset tekijät

Sijoituspäätöksiin vaikuttaa aina päätöksentekijän omat lähtökohdat. Sijoituksen päätavoite ja riskinottohalukkuus vaikuttavat päätöksen tekoon. Psykologiset tekijät ovat tärkeä osa, jonka sijoituspäätöksen tekijän pitäisi tunnistaa, jotta harkitsemattomista päätöksistä välttään.

Yksi tällainen psykologinen tekijä on FOMO (*Fear of Missing Out*), se on inhimillinen tunnereaktio, jossa pelätään jäävän paitsi jostain. Sijoitusmaailmassa se tarkoittaa, että esimerkiksi toisen onnistuminen aiheuttaa tunnereaktion, jonka pohjalta oma sijoitussuunnitelma hylätään ja tehdään hätiköityä tunnepohjalla päätöksiä sijoituskohteista. (Hytönen 2020.)

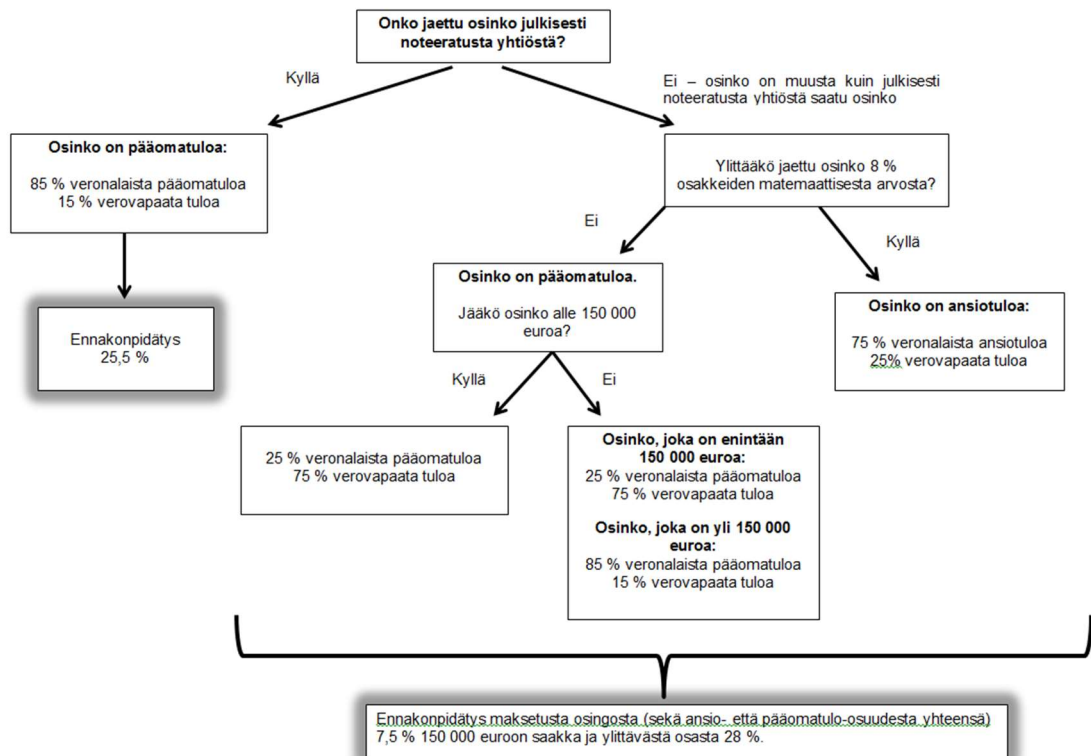
Sijoitussuunnitelman huolellinen laatiminen on tärkeä tekijä, jolla voidaan sijoituspäätöksiä tehtäessä välttämään psykologiset tekijät ja tekemään sijoitukset ennalta määrätyn suunnitelman mukaisesti. Mutta pelkkä suunnitelman laatiminen ei suojaa vaan on tärkeitä myöskin pysyä omassa suunnitelmassa, mahdolliset muutokset suunnitelmaan ei tehdä tunteella ja hetken mielijohteesta. Kun sijoitussuunnitelma tehdään pitkälle aikavälille eikä sitä verrata toisten sijoitusten tuottoon vaan omiin tavoitteisiin, on helpompi välttää tunnepohjaiselta päätöksenteolta. (Hytönen 2020.)

2.4.5 Verotuksen vaikutus sijoituspäätökseen

Verotus on tärkeä tekijä, kun aiheena on varallisuus ja tuotot. Verosuunnittelua on järkevää tehdä ennen toiminnan aloitusta, verotuksen vaikutusta varallisuuden kasvuun rajoittamiseen on järkevää pitää rajallisena.

Verotus käytäntö Suomessa vaihtelee sen perusteella, onko luovutusvoiton tai osingon saaja yksityishenkilö tai yritys. (Verohallinto 2022.) Toimeksiantajamme tapauksessa kyseessä on osakeyhtiö, jonka verotusta tarkastelomme. Kyseessä ei myöskään ole finanssivalvonnan toimiluvan alaisesta rahastoyhtiöstä, vaan yksityisestä osakeyhtiöstä, joka sijoittaa yhtiön varoja. Osakeyhtiön kautta sijoitettaessa yhtiön tilikauden aikana tekemät kaupat kirjataan yhtiön omaan kirjanpitoon, mahdolliset tulot kuten luovutusvoitot ja saadut osingot näkyvät näin yhtiön laskelmissa.

Mahdollisesta tilikauden tuloksesta maksetaan veroa yhteisöverokannalla. Yhteisöverokanta on tällä hetkellä kiinteä 20 prosenttia yhtiön tilikauden tuloksesta. Osakeyhtiön jäävä varallisuus voidaan sijoittaa uudelleen, mutta jos varat halutaan nostaa yhtiöstä, se nostetaan joko osinkona osakkeenomistajille tai palkkana. Molemmista maksetaan veroja saajien henkilökohtaisessa verotuksessa. Palkanmaksuissa maksetaan ansiotuloveroa, osingonmaksuissa maksetaan pääomatuloveroa ja ansiotuloveroa riippuen sen määrästä ja yhtiön osakkeiden matemaattisesta arvosta, alla olevan kuvion mukaisesti. (Kaukola 2021.)

Kuvio 2: Osingon verotus. (Verohallinto 2017)

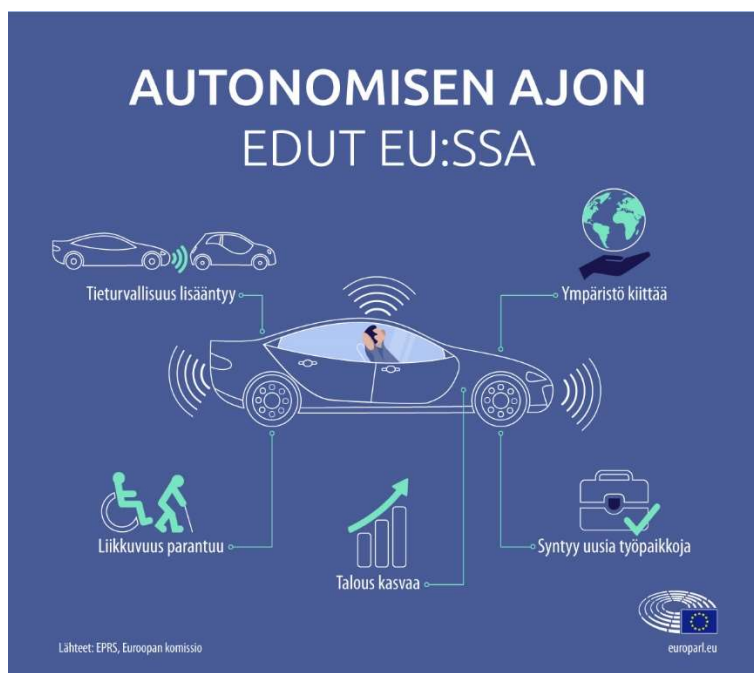
Osakeyhtiön ulkopuoliset pääomasijoittajat voivat sijoittaa yhtiöön esimerkiksi sijoitetun vapaan pääoman rahaston (SVOP-rahasto) kautta, näille pääomasijoittajille voidaan maksaa myöskin osinkoa. (Suokas 2019). Verotus on samanlainen kuin osakkeenomistajan osingonverotus.

2.5 Sijoittaminen tulevaisuuteen ja megatrendien tunnistaminen

Tulevaisuuden ennakkointiin tarvitaan ensin faktatietoja nykyhetkestä. Lisäksi historian tunteminen on erittäin tärkeää tulevaisuuden hahmottamiselle. Täytyy seurata nykyisiä trendejä ja megatrendejä sekä sitä, miten ne kehittyvät. (Hiltunen 2019, 5.) Tehtäessä sijoituksia pitkälle aikaväille otetaan samalla kantaa tulevaisuuden muutoksiin. Tunnistamalla ensin megatrendit on helpompaa arvioida sijoituskohteiden tulevia muutoksia ja kannattavuutta.

Hiltunen (2019, 13) määrittelee megatrendin niin, että ne eivät ole tulevaisuutta vaan ne liittyvät vahvasti menneisyyteen ja tapahtuvat juuri nyt. Kaikki ilmiöt eivät kuitenkaan ole megatrendejä, vaan ne voivat olla trendejä pienemmässä mittakaavassa. Megatrendejä ovat tällä hetkellä muun muassa ilmastonmuutos, väestön kasvu, väestörakenteen muutos, kaupungistuminen, globalisaatio, vaurauden ja kulutuksen kasvu, eriarvoisuus, ekokriisi ja resurssien väheneminen, digitalisaatio ja teknologian kehitys.

Teknologia on yksi niistä suurista voimista, jotka muuttavat yhteiskuntaa. Alalla toimivien yritysten mahdollisuudet ovat valtavat, kun tulevaisuudessa suurin osa meidän päivittäisistä toiminnostamme liittyy jollain tapaa nykyisiin ja uusiin teknologisiin innovaatioihin. Tietokoneen laskentakapasiteetti on kasvanut rajusti, mikä mahdollistaa teorit ja ideat todellisuudeksi. (Hiltunen 2017, 52-55.) Teknologinen kehitys on automatisoinut toimintoja kaikilla toimialoilla, esimerkiksi myös myyntityö voi automatisoitua. Rubanovitsch (2018, 79) arvioi vuonna 2018 kirjassaan ”Myyntikapina: korvaako kone ihmisen myyntityössä?”, että etämyynti on todellisuutta ja tulee koko maailmalla lisääntymään.

Kuvio 3: Autonominen ajon edut. (Euroopan parlamentti 2019.)

Saatavissa olevilla faktatiedoilla on melko helppo ennustaa, että sähköistymisen lisäksi autoilu tulee tulevaisuudessa automatisoitumaan. Automatisaatio on osa yleistä teknologista kehitystä ja autoteollisuus on siinä mukana. Tämä tarkoittaisi käytännössä auton itseohjautuvuutta. Autoilun päästämättömyyttä ohjaa jo nyt lainsäädäntö, jonka johdosta sähköautoilu lisääntyy jatkuvasti. Automatisaatio tapahtuu taas kysyntälähtöisesti ja lainsäädäntö voi itässä toimia hidasteena, koska niiden luotettavuutta voidaan kyseenalaistaa.

Itseohjautuvan autojen kehittämiseen eivät tee investointeja ainoastaan autonvalmistajayritykset, vaan investointi tapahtuu myös teknoyrityksissä, suurin osa teknoyrityksistä kuten Alphabet (Google) ja Microsoft investoivat tämän teknologian kehittämiseen. Itseohjautuvan autoilun kysynnän arvioidaan olevan kaksi triljoonaa dollaria vuonna 2030. (Almario 2021.) Tämänhetkisen investointien kokonaismäärän on laskettu olevan 44 miljardia dollaria, suurimpana investoijana on korealainen Samsung kahdeksalla miljardilla dollarilla. (LeasingOptions 2021.)

Itse kehityksen kärjessä tällä hetkellä arvioidaan olevan Alphabetin tytäryhtiö Waymo, Amazonin tytäryhtiö Zoox ja General Motorsin Cruise. (Hoiium 2021.) Grafiikkateknologiastaan tunnettu NVIDIA on saanut huomiota hyvin laajalla ja laadukkailla yhtiökumppaneilla, johon lukeutuvat muun muassa Audi, Hyundai, Mercedes-Benz, Volvo ja Volkswagen (NVIDIA 2021.)

Myös sähköautojen kehittämiseen tehdään investointeja suurilla summilla. Autovalmistajista suurimman investoinnin sähköautoihin on tekemässä Volkswagen konserni 28 miljardilla dollarilla, muita suuria investoijia ovat Mercedes-Benz, Stellantis, GM ja Ford. (Bullard 2021.) Täys-sähköautoilun yleistymiseen tarvitaan nykyistä paljon tehokkaampaa teknologiaa, sen kehittäjän markkinanäkymät ovat erinomaisen suotuisat.

3 SIOJITTAMISSUUNNITELMA

Kolmannessa kappaleessa kartoittamme eri sijoitusstrategioita ja sijoitussuunnitelma vaihtoehtoja. Käydään läpi myös sijoitussuunnitelmaan vaikuttavia tekijöitä ja toimeksiantajamme tilannetta näihin tekijöihin nähden.

Lisäksi analysoidaan reaalitaloutta ja sijoitusmarkkinoita. Näiden analyysien on tarkoitus avata kirjoitushetken eli syksyn 2021 talustilannetta niin reaalitalouden kuin sijoitusmarkkinoidenkin osalta.

3.1 Sijoittamissuunnitelman laatiminen

Ennen sijoitusstrategiaa, sijoitussuunnitelman tekeminen olisi kannattavaa. Suunnitelmassa olisi hyvä käydä oma henkilökohtainen riskinsieto, budjetti, sijoitus horisontti, nykytilanne sekä tavoitteet omalle sijoittamiselle.

Sijoitussuunnitelmalla saadaan selville selkeästi omat tavoitteet ja päästään valitsemaan omalle lähtökohdalle vastaava suunnitelma omilla mittareilla (Nordnet 2021). Ilman strategiaa sijoittaminen on mahdollista, mutta useasti sijoittaja sortuu valitsemaan kohteet tunnepohjaisesti ja ilman suurempaa tietoa sijoituskohteesta ja sortuu tekemään virheitä, jolloin salkuntuotto jää heikommaksi (Sijoittaja.fi).

3.1.1 Yleisimmät sijoitusstrategiat

Sijoitusstrategioita on yhtä paljon kuin meitä ihmisiä. Tapoja on monia, mutta yhtä oikeaa ei ole vaan jokainen itse valitsee parhaan strategian vastamaan omaa sijoitus suunnitelmaa. Seuraavassa kappaleessa käsitellään yleisimpiä sijoitusstrategioita lyhyesti pähkinänkuoressa.

Arvosijoittaja pyrkii löytämään osakkeita, jotka ovat selkeästi aliarvostettuja verrattuna yhtiön todelliseen arvoon ja pitkän aikavälin potentiaaliin. Arvoyhtiöt eivät yleensä lukeudu pörssin laadukkaimpiin, joten arvosijoittajan tuotto pohjautuu pitkälti aliarvostuksen purkautumiseen. Arvosijoittajan on osta ja pidä -strategian sijaan siis seurattava yhtiöitä aktiivisesti.

Arvosijoittamisen isänä pidetyn Benjamin Grahamin kultavuosina arvosijoittajat seuloivat potentiaalisia sijoituskohteita erityisesti P/E- ja P/B-lukujen avulla. Klassiset arvosijoittajat tekivät sijoituksia arvostuskertoimien ollessa matalalla tasolla, ja mielellään reilun turvamarginaalin kera.

Modernit arvosijoittajat puolestaan yhdistelevät arvo-, kasvu- ja laatusijoittamisen parhaita puolia ja pyrkivät keskinkertaisten, mutta edullisten yhtiöiden sijaan löytämään laadukkaita yhtiöitä kohtuulliseen hintaan (Nordnet 2021).

Kasvusijoittaja pyrkii löytämään keskimääräistä nopeammin kasvavia yhtiöitä. Arvosijoittajan painottaessa enemmän jo toteutuneita tuloksia, kasvusijoittaja kääntää katsettaan pidemmälle tulevaisuuteen.

Kasvuyhtiöihin sijoittavan tavoitteena on päästä hyötymään sekä tuloskasvusta että arvostuskertoimien kasvusta, jolloin yhtiön osakekurssi voi parhaimmillaan nousta kovallakin kulmakertoimella (Nordnet 2021).

Laatusijoittaja kiinnittää katseensa ensisijaisesti yhtiön fundamentteihin, kuten kestävään kilpailuun, markkina-asemaan ja osaavaan johtoon. Laatusijoittaja ei huoli salkkuunsa

keskinkertaisia tai huonoja yhtiöitä, vaan pyrkii ostamaan laadukkaita yhtiöitä silloin, kun niitä saa järkevään hintaan.

Laatusijoittajan tuotto perustuu kannattavan kasvun myötä vahvistuvaan osinkovirtaan. Laatusijoittaminen sopii myös osta ja pidä -sijoittajille, sillä laatuyhtiöillä on taipumus pärjätä mallikkaasti läpi suhdanteiden (Nordnet 2021).

Indeksisijoittaja ei vaivaa päätänsä yksittäisten sijoituskohteiden valintaan vaan hyödyntää sen sijaan indeksirahastoja saavuttaakseen valitun markkinan keskimääräisen tuoton. Luonteensa vuoksi indeksisijoittaminen sopii hyvin myös aloittelevalle sijoittajalle, eikä vaadi juurikaan aikaa tai kiinnostusta seurata markkinoita aktiivisesti (Nordnet 2021).

3.2 Sijoitussuunnitelman vaikuttavat tekijät

Tehtävään sijoitussuunnitelmaan vaikuttaa hyvin olennaisena tekijänä sijoittamisen tavoite, se mitä sijoituksella tavoitellaan. Riippuen sijoittamisen tavoitteesta, suunnitelma voi näyttää hyvinkin erilaiselta.

Tärkeitä tekijöitä, jotka määrittävät sen minkälaista sijoitussuunnitelmaa olisi järkevää tehdä ja minkälaista salkkua lähteä rakentamaan ovat: sijoitusvarallisuuden koko, sijoitusaika, riskinottohalukkuus, sijoitustyyli ja arvot sekä hallinnoijan oma osaaminen ja ajankäytön määrä (Sijoittaja.fi 2022).

3.2.1 Sijoitusaika ja varallisuuden määrä

Sijoitusaika vaikuttaa siihen minkä tyypistä salkkua rakennetaan. Tämän työn sijoitusaika on nykyhetkestä noin 20 vuotta eli vuoteen 2040 asti. Suunnitelman avulla on tarkoitus selvittää saako sillä mahdollista rahoitusta sekä tiedostaa ja selvittää siihen liittyvät riskit sekä tuotto potentiaalit.

Varallisuuden määrä on 1 miljoona euroa. Varallisuus kerätään ulkopuolisilta rahoittajilta, jotka ovat pääasiassa toimeksiantajan lähipiiriä ja ensisijainen tavoite on saada toimiva sijoitussuunnitelma, jolla myöhemmin voi kerätä lisää rahaa pääomasijoittajilta, mikäli suunnitelma todetaan toimivaksi.

3.2.2 Riskinottokyky

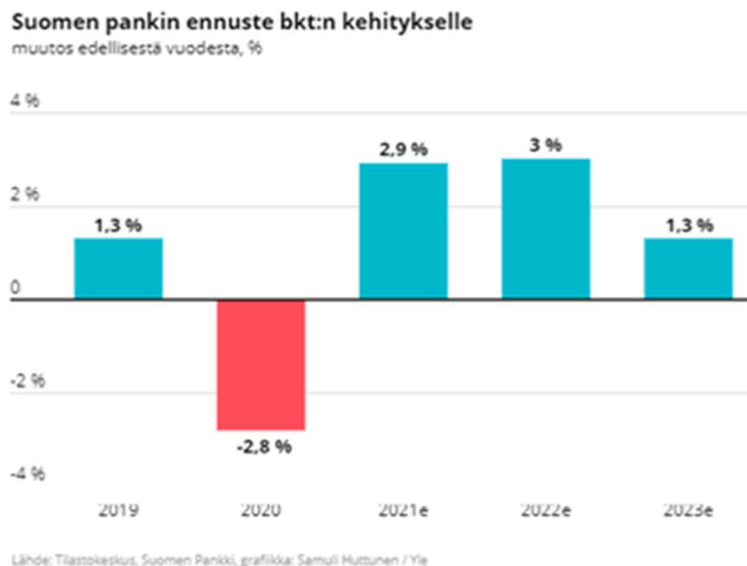
Riskinottokyky monesti merkitsee suuresti sen, että minkälaisen sijoitussuunnitelmaa lähdetään laatimaan. Erilaisen riskinottokyvyn pohjalta suunnitelma voi näyttää hyvinkin erilaisesta. Riskinottoakykyä on hyvin tärkeätä suhtautua puolueettomasti eli arvioida suhtautuminen oikein alusta pitäen mahdolliseen pääoman menetykseen. Täytyy siis tiedostaa sen, että ei yliarvioi tai aliarvioi oman riskitasonsa. (Kyyrö 2018.)

Työmme toimeksiantajan riskinotto-kyky on keskinäinen. Suuria tuottoja voi hakea suorilla osakkeenomistuksilla ja kasvuosakkeista riskilläkin, mutta pääomaa ei ole varaa menettää kokonaan. Vaikka tuottotavoitetta ei ole asetettu, sijoitusyhtiön ideana on lähtökohtaisesti tuottaa enemmän kuin indeksi.

3.3 Reaalitalouden analyysi

Talous on elpynyt vuoden 2020 maailmanlaajuisesta korona viruksen aiheuttamasta lamasta. Rokotusten eteneminen, rajoitusten purkaminen ja yleinen pandemian tilanne ovat nostanut kulutusta ja siten myös talouskasvua. Suomen pankki on ennustanut talouden kasvavan 2,9 % vuonna 2021 ja 3 % vuonna 2022, jonka jälkeen BKT:n kasvu hidastuu 1,3 prosenttiin. Viennin arvioidaan toipuvan nopeasti ja palaavan koronapandemiaa edeltäneelle tasolle vuonna 2021 (Yle 2021).

Viimeiset ajankohtaiset uutiset ovat olleet Yhdysvaltojen vetäytymisestä Afganistanista sekä koronaviruksen delta variantin leviämien ja sen kehittyminen uudeksi mutaatioksi. Ajankoh- taiseksi on myös noussut esille koronapassin käyttöönotto, joka mahdollistaisi helpotuksia rajoituksiin kulttuuri ja tapahtuma-alalle.

Taulukko 1: Suomen pankin ennuste bkt:n kehitykselle (Tilastokeskus, Suomen pankki 2021)

Valtiovarainministeriön syyskuussa julkaistussa taloudellisessa katsaus raportissa syksyllä 2021 arvioidaan 3.3 % bruttokansantuotteen kasvua. Taloudellinen toipuminen Covid-19 pandemiasta on ollut nopeaa kevästä lähtien ja talouden arvioidaan elpävän vielä syksyllä varsinkin toimialoilla, joissa rajoitukset ovat vielä vahvasti läsnä. Talouskasvun arvioidaan pysyvän

vahvana loppuvuonna ja sen jatkuvan vuodelle 2022. BKT:n arvioidaan kasvavan vuonna 2022 2.9 % ja vuonna 2023 1.4 %. Talouskasvu on pitänyt yllä työllisyyden kasvua ja ennusteessa arvioidaan talouden elpymisen lisäävän työllisten määrää vuosina 2022-2023. Työllisyys kasvoi 2.1 % vuoden ensimmäisellä puoliskolla verrattuna edellisen vuoden loppuun. Nimellispalkat nousivat 2.3 % sopimuspalkkojen ja palkkaliukumien vetämänä v. 2021. Energian hinnan nousujen takia, inflaation arvioidaan olevan v. 2021 1.8 % kuluttajaindeksillä mitattuna. Julkisen talouden odotetaan vahvistuvan työllisyyden lisääntymisen johdosta olevien lisääntyneiden verorahojen muodossa (Valtiovarainministeriö 2021).

Ennusteessa maailmantalouden arvioidaan kasvavan 6.1 % vuonna 2021 ja 4.7 % vuonna 2022. Tämä johtuu lähtökohtaisesti finanssipoliittisesta elvytyksestä sekä rokotusten etenemisestä mikä on johtanut kulutuskysynnän purkautumiseen. Maailman tavarakaupan arvioidaan kasvavan 8.3 % v. 2021 teollisuuden komponentti pulasta ja kiinalaisten satamien osittaisista sulkeemisista huolimatta. Kasvun arvioidaan hidastuvan 5 % v. 2022. Viennin arvioidaan kasvavan kotimaassa v. 2021 edellisestä vuodesta 5.5 % ja vuoden 2022 ennustetaan kasvavan 5.8 % (Valtiovarainministeriö 2021).

Alkuvuonna 2022 suuri taloudellinen vaikutus on ollut ukrainan sodalla ja sen aiheuttamilla taloudellisilla pakotteilla. Vaikka vaikutus tulee olemaan suurin pankki ja elintarvikesektorilla, vaikutus tulee näkymään myös autoteollisuudessa. Toimitusketju voi kuormittua ja valmistumiset hidastua, pitkäaikaista vaikutusta ei osata sanoa tässä vaiheessa. Raaka-aineiden hinnat ovat myös nousseet. (Laina 2022.; Fogden 2022.)

3.4 Sijoitusmarkkinoiden analyysi

Korot ovat pysyneet pitkään matalina ja elvytystä ei olla vielä lopettamassa. Maaliskuussa USA:n 10-vuotisen valtiolainan korko pomppasi 1.7 %, mutta on sen jälkeen laskenut. Fedin kesäkuista kokousta oli odotettu, mutta markkinoilla tähän oli ehditty jo ennakoitumaan ja se ei tuottanut isoja yllätyksiä. Fedin pääjohtaja Powellin mukaan korkoja aletaan nostamaan vasta mahdollisesti vuonna 2023, Fedin tavoitteena on tällä hetkellä täystyöllisyys ja stabiili hintataso (Sijoittaja.fi 2021).

Helsingin PI indeksi on noussut tämän kuun aikana 2.8.2021-25.8.2021 vain 0,31 %, tämä viittaa osakkeiden ylikuumentumiseen, johon tehdään pörssissä parhaillaan korjausliikettä. Raaka-aineissa öljyn hinta on ollut laskussa samalla aikavälillä -6,37 %, mutta kuitenkin 39,57 % plussa vuoden alusta. Kulta sen sijaan jatkanut laskuaan jo vuoden verran -7,33 % ajoittaisista pompuista alkuvuodesta huolimatta (Nordnet 2021).

Energia sektori on ollut parhaiten tienaaava toimiala 2021 vuoden ensimmäisellä puoliskolla (+37,5 %) vaikka vuonna 2020 se oli huonoiten tienaaavia toimialoja markkinoilla onnistuneet koronavirus rokotukset ovat nostaneet öljyn kysyntää tänä vuonna mikä on johtanut hintojen

nousuun. Viestintäpalvelut (+21,9 %) ja rahoituspalvelut (+20,9 %) ovat olleet hyvässä nousussa koko vuoden (Sijoittaja.fi 2021). Kiinteistö markkinat ovat olleet neljänneksi eniten tie-naavin ala ensimmäisen 6kk aikana vuonna 2021 (+18,33 %). Eniten hinnat ovat nousseet Suomessa pääkaupunkiseudulla sekä suurkaupungeissa mikä johtuu hellittävästä koronavirus tilanteesta, kuluttajien optimistisista odotuksista ja alhaisista koroista (kiinteistölehti 2021).

Koronan aikana talous on muuttunut enemmän talouskasvu vetoisemmaksi, rahaa käytetään toistaiseksi enemmän varallisuuden kasvattamiseen kuin palveluihin tai matkustamiseen ja tämä lisää talouden kasvua. Näen itse tilanteen olevan voimakkaassa talouskasvun tilassa mikä aiheuttaa joidenkin alojen ja osakkeiden ylikuumentumisen pörssissä.

Lähde: Finviz.com

Taulukko 2: Markkina kehitys 1.1.2021-29.6.2021 (Sijoittaja.fi, Finviz.com)

3.4.1 2021 markkinatilanne ja kehitysnäkymät

Vuoden 2021 aikana talous toipui nopeasti pandemian aikaisesta pudotuksesta, mutta samalla talouskasvu on tasaantunut. Kasvua rajoittavat energian kallistuminen ja koronakriisi vieläkin aiheuttaa epävarmuutta varsinkin palvelualoilla. (Eurojatalous 2021).

Suomen talouden tunnuslukuja

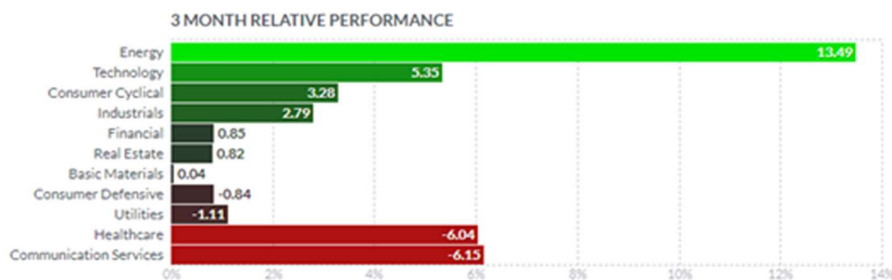
INFLAATIO	TYÖTTÖMYYSASTE	BKT (tuotannon suhdannekuvaaja)
2,5 % ↑ (9/2021)	7,0 % ↑ (Q3/2021)	4,6 % ↓ (8/2021 vuosimuutos)
TEOLLISUUS-TUOTANTO	KULUTTAJIEN LUOTTAMUS	Asuinrakentamisen rakennusluvut
4,4 % ↓ (8/2021 vuoden takaa)	2,7 ↑ (10/2021)	20,8 % ↓ (heinä-elokuu 2021, vuoden takaa)

Lähde: Tilastokeskus.

Kuvio 4: Suomen talouden tunnuslukuja (Eurojatalous, Tilastokeskus)

Tilastokeskuksen tuotannon suhdannekuvaajan mukaan talouskasvu on hidastunut vuoden 2021 Q3:lla. Tilastokeskuksen kokeellisen pikaestimaatin mukaan talous laski Q3 aikana 0.5 % edellisestä neljänneksestä, mutta vuosikasvu kertyi kuitenkin 3.3 %. Lyhyen aikavälin ennusteet ennakoivat viimeiselle neljännekselle suunnilleen kolmannen vuosineljänneksen talouskasvu verrattuna sitä edeltävään vuosi neljänneestä. Tavaraviennin volyyymi ylittää jo 2019 vuoden tasolle, mutta silti viennin kasvu on kuitenkin ollut tavaraviennin varassa. Loppuvuodesta vientilukuja tulee nostamaan toteutuva risteilijätoimitus. Mikäli matkailu avautuu loppuvuodesta suomeen, avautuu myös suomalaisten matkan ulkomaille heikentäen palvelutasetta, mutta vahvistaen palveluviennin kasvua. Työllisyyden määrä vuoden kolmannella neljänneksellä on kasvanut edellisvuoden lukuihin 61000 uudella työntekijällä ja työttömyys aste oli 7 %. Kuluttajaindeksi kasvoi syyskuussa 2.5 %. Inflaatiota kiihdytti energian sekä raakaöljyn hintojen nousu. Syyskuussa inflaatiota kiihdytti myös palveluiden kallistuminen. Osa syy tähän kysynnän kasvu Covid-19 pandemian hellittäessä mikä lisää matkailun määrää sekä nostattaa luonnollisesti öljyn kysyntää (Eurojatalous 2021).

3.4.2 Raaka-aine markkinat

Kuvio 5: Energia sektorin 3kk kehitys (Finviz.com)

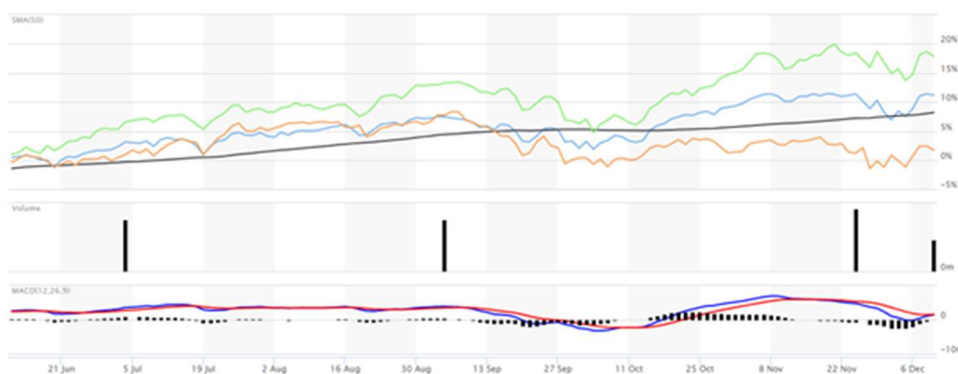
Öljyn hinta on ollut hyvässä nosteessa Q2 loppumisesta lähtien, syyskuussa sijoittajien huoli inflaatiosta, öljyn kysynnästä sekä talouden kasvusta tiputteli öljyn hintaa (Oil Market Report 2021) sekä viimeisimpänä huolet uusista lockdowneista (CNBC 2021) ja joulukuun uutiset uudesta afrikkalaisesta Omikron koronavirus variantista säikäytteli sijoittajia, mikä on tiputtanut öljyn hintaa sekä yleisesti sijoitusmarkkinoita pörssissä (Theguardian 2021). Positiiviset uutiset Omikro variantista on kuitenkin palauttanut sijoittajien luottamuksen markkinatilanteeseen ja nostattanut öljyn hintaa viikossa 8.72 % aikavälillä 1.12.2021-8.12.2021 (Nordnet 2021).

Taulukko 3: WTI-öljy (Nordnet)

Toinen puolivuotinen vuodesta 2021 alkoi osakemarkkinoilla vahvasti, Heinäkuussa nähtiin pörssissä ylikuumentumista ja siinä nähtiin pieniä korjausliikkeitä. Alkusyksyn positiiviset uutiset rajoitusten purkautumisista ja yleisestä pandemia tilanteesta nostatti pörssin tilannetta, mutta nousu ei kestänyt kauaa, kun korkeat tartunta luvut, huoli inflaatiosta sekä talouden kasvusta vei rahaa pois markkinoilta ja lasketteli yleisesti kurseja. Lokakuussa markkinoita nostatti ainakin USA:ssa vahvat Q3 tulosraportit isoilta yrityksiltä, positiiviset uutiset Delta variantista ja alaspäin kääntyneistä korona tartunta luvuista. (TheNewYorkTimes 2021.)

Yksittäiset osakkeet USA pörssissä nousi korkeita määriä mm. sähköautoja valmista yhtiö Tesla teki autovuokraamo Hertzin kanssa 100,000 auton tilauksen mikä nostatti Teslan markkina arvon yli 1 triljoonan. Loppuvuosi marraskuusta lähtien on ollut aaltoilevaa ja erittäin vaihtelevaa. Markkinoilla on vallinnut epävarmuus uusista lockdowneista sekä Omikron variantista mikä tiputti markkinoita joulukuun alussa, mutta korjausliike nähtiin markkinoilla nopeasti, kun positiiviset uutiset Omikrosta tavoitti sijoittajat. (TheNewYorkTimes 2021.)

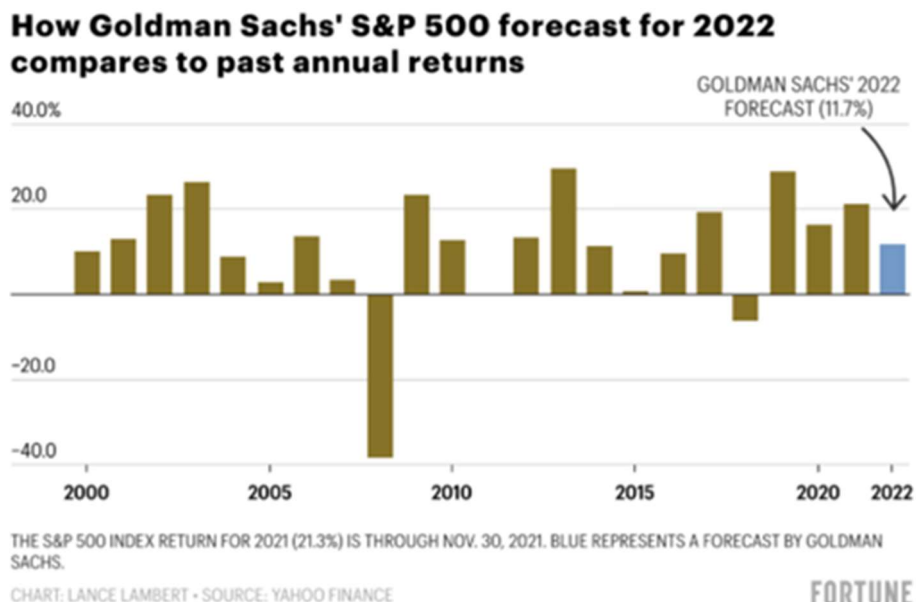
Kuvio 6: S&P500, NASDAQ100 sekä OMX Helsinki PI kehitys 10.6.2021-9.12.2021 (Marketwatch 2021)

Yllä olevassa kuviossa nähdään S&P500, NASDAQ100 sekä OMX Helsinki PI kehitys ajalta 10.6.2021-9.12.2021. Q3 ajalta nähdään kuinka yleiset markkinatilanteet ovat vaikuttaneet

indekseihin, 6 syyskuuta nähdään Helsingin pörssissä laskua mikä on jatkunut viimeiset 3kk putkeen. USA indekseihin ovat vaikuttaneet edellisessä kappaleessa mainitut asiat.

Omikron variantti ja inflaation noususta huolimatta Wallstreetin isoimpien pankkien analyytikot ennustavat nousun jatkuvan vuonna 2022, väitteet perustuvat vakaaseen talouskasvuun sekä yritysten hyviin tuloraportteihin. S&P500 indeksin arvellaan BMO analyytikkojen mukaan nousevan vuoden 2022 loppuun mennessä lukuun 4,900-5,100. Keskiarvo ensivuoden nousulle S&P500 indeksissä pankkien välillä ennustetaan olevan 4956. Pankkien analyytikkojen välillä on ristiriitaisia mielipiteitä, suurin osa analyytikoista näkee Bull markkinan jatkuvan, mikäli Omikro variantista ei kehity uusia rajoituksia ja inflaatio pysyisi kurissa. Bank Of American analyytikot näkevät osakemarkkinoiden olevan samassa tilassa kuin 99/00 teknokuplassa ja odottavat karhun markkinoita ensi vuodelle (Forbes 2021).

Varainhoito yritys Mercer Advisors tietohallinta johtaja Don Calcagni toteaa, US News tekemässä haastattelussa sijoittajien kohtaavan kolmoisuhan vuonna 2022. Calcagni sanoo uhkien olevan sijoittajien riskin tasapaino kasvuun nähden, inflaatio sekä korkojen nousu. Calcagni uskoo markkinoiden nousevan yleisesti ensi vuonna, mutta ei näe syytä samanlaiselle talouskasvulle markkinoilla, kun vuonna 2021. Calcagni näkee parempia kasvumahdollisuuksia Euroopan sekä itä-, ja länsi Aasian markkinoilla kuin USA:ssa ensi vuonna. Calcagni sanoo haastattelussa, että sijoittajien pitäisi siirtää huomionsa korkean kannattavuuden rahoitus, energia ja terveydenhuolto alan yrityksiin (US. News 2021).

Kuvio 7: Goldman Sachs' S&P500 ennuste 2022 (Yahoo Finance, Fortune)

4 TUTKIMUKSEN TAUSTA JA TOTEUTUS

Neljännessä kappaleessa esitetään opinnäytetyön tutkimuksen taustaa. Määritellään toimeksiantaja ja sen tavoitteet. Esitetään tutkimuksen toteutustapaa ja käytetyt tutkimusmenetelmät. Opinnäytetyön liitteenä on suoritettu haastattelu kokonaisuudessaan.

Osana opinnäytetyön tutkimusta varten käytiin haastattelu Finlandia Group yrityksen analyytikon Jesse Järvisen kanssa. Haastattelu oli avoin haastattelu ja sen tarkoitus oli tuoda tutkijoille selkeämpää kuvaa tutkittavan aiheen alasta sekä antaa mielipiteitä ammattilaisen näkökulmasta opinnäytetyön tuloksiin.

Haastattelun aikana käytiin läpi opinnäytetyön alustavat tulokset, jossa kuultiin analyytikon mielipiteitä yleisesti opinnäytetyön tuloksista sekä yksityiskohtaisemmin tuloksien sisällöstä. Saimme kattavan näkemyksen eri sähköautoihin liittyvistä aloista kuten autoala, latausala sekä raaka-aine alasta. Haastattelu antoi tutkijoille enemmän varmistusta jo omasta tutkimustyöstä ja se onnistumisesta kuin suuntaa tutkimustyön tuloksille. Haastattelun perusteella tehtiin lisävalintoja salkkuumme, mitään kohdetta ei poistettu.

4.1 Taustatiedot tutkimuksesta

Opinnäytetyön tarkoituksena on valmiin sijoitussalkun esittäminen työn toimeksiantajalle, joka pohjautuu tehtyyn tutkimukseen. Sijoitussalkun kohteiden valintaa on rajattu koskemaan autoteollisuutta ja siinä välillisesti toimivia yhtiöitä. Välillisiä toimijoita ovat esimerkiksi akkuteollisuudessa ja robotiikassa toimivat yhtiöt tai tulevaisuuden autoteollisuudessa tarvittavien raaka-aineiden toimittajat. Kohteiden ei myöskään tarvitse olla vain pörssi-yhtiöitä, mutta kohteen täytyisi olla saatavilla sijoittajalle Suomasta käsin.

Sijoitussalkun kohteiden valintaan vaikuttaa hyvin monet seikat, työn tarkoituksena on tehdä kartoitettavaa tutkimusta, jossa käydään läpi mahdollisimman monta pörssilistattua ja listaamatonta yhtiötä läpi. Näitä läpikäytyjen kohteiden tietoja analysoimalla valitaan ne kohteet, jotka mielestämme toimivat strategiassaan sen mukaisesti, jotka vastaavat alalle tulevia muutoksia.

4.1.1 Toimeksiantaja

Tämä opinnäytetyö on tehty MM Base Oy:lle, joka on yksityinen sijoitusyhtiö. Yhtiö ei ole vielä aloittanut sijoitustoimintaa vaan sen tarkoituksena on tämän opinnäytetyön pohjalta aloittaa rahoituskierros ja aloittaa sijoitustoiminta myöhemmässä vaiheessa.

Opinnäytetyön tarkoituksena on selvittää autoteollisuuden tulevaisuudennäkymät ja sen perusteella tehdä sijoitussuunnitelma, joka pystyisi hyödyntämään tulevat muutokset autoteollisuudessa.

Päätös työn rajauksesta, että sijoitussuunnitelma koskisi autoteollisuutta ja sen tulevaisuuden näkymiä on tehty yhdessä toimeksiantajan ja opinnäytetyön tekijöiden yhteispäätöksellä.

4.1.2 Toimeksiantajan tavoitteet

Toimeksiantajan tavoitteena on saada tutkimustyöhön perustunut sijoitussuunnitelma, joka sisältää valmiin esimerkkisalkun. Toimeksiantaja itse päättää toteuttaako työn lopputuloksena olevan sijoitussuunnitelman sellaisenaan vai tehdäänkö siihen mahdollisesti muutoksia ja lisäyksiä.

Työn pohjalta on helppoa myös jatkaa työtä vielä teettämällä jatkotutkimuksia, esimerkiksi siitä, että mikä olisi paras tapa seurata mallisalkun kehittymistä ja millä perusteilla kannattaa tehdä muutoksia jo valittuihin kohteisiin.

4.2 Tutkimusmenetelmät ja toteutus

Tutkimusmenetelmänä on kartoittava tutkimus, joka luonteeltaan on kvalitatiivinen eli laadullinen tutkimus menetelmä. Tutkimuksessa on käyty monien mahdollisesti sijoituskohteita olevien yhtiöiden tietoja läpi, joita analysoimalla valitaan omaan tulevaisuuden näkemyksen mukaisesti sopivimmat kohteet. Tämän ensimmäisen osion jälkeen, valitut kohteet esitetään Suomalaiselle ammattianalyttikolle, joka kertoo oman mielipiteensä valituista kohteista. Tämä toisen osion eli haastattelun jälkeen, tehdään lopulliset valinnat sijoituskohteista.

Tutkimuksen tuloksissa esitetään ne kohteet, jotka on päätetty valita sijoitussalkkuun. Kohteista kerrotaan lyhyesti perustiedot, sekä pääasialliset syyt valinnalle. Opinnäytetyön teoriaosuus kappaleet kaksi ja kolme antaa myös taustatietoja tutkimuksen valinnoille, joita ei toisteta työn tulokset osiossa.

5 TUTKIMUKSEN TULOKSET

Tässä kappaleessa kerrotaan tehdyn tutkimuksen lopputuloksena valitut sijoituskohteet. Sijoitettavista kohteista on lyhyet esittelyt, osio on tarkoituksella pidetty mahdollisemman yksinkertaisina, koska salkun sisällöstä ja sen valinnoista on tarvittaessa pystyttävä pitämään hyvinkin lyhyitä esittelyjä mahdollisille rahoittajille.

Tässä kappaleessa käydään läpi myös sijoitussalkun kehittämistä. Lisäksi valitun sijoitussalkun suojaustarvetta ja suojausvaihtoehto esimerkkiä.

5.1 Tulokset

Tehdyn kartoittavan tutkimuksen pohjalta valitsimme salkkuun seuraavat 9 osaketta ja kolme etf rahastoa. Nämä kohteet lisätään salkkuun kaikki samassa suhteessa, joka on noin kahdeksan prosenttia per kohde. ETF-rahasto sijoitusten kautta joidenkin osakkeiden todellinen omistusosuus on salkussa suurempi, joten tarkka todellinen omistusosuus on ilmoitettu myös erikseen. Sijoitukset tehdään pitkälle ajalle, seuranta on kuitenkin tarpeellista tehdä ja seurata onko yhtiöiden perustiedoissa tapahtunut muutoksia. On syytä tehdä erillinen tarkka suunnitelma siitä, että millä perusteilla salkkuun tehdään muutoksia.

Volkswagen AG (VOW) on saksalainen autoteollisuusyritys, Volkswagen on Euroopan suurin autonvalmistaja ja Saksan isoin yritys. Volkswagen Groupissa tuotetaan 11 eri automerkin autoja, ja heidän strategiansa on keskittyä kasvavalla sähköautomarkkinoilla sekä ohjelmisto ja automaatio teknologiassa. Volkswagen on suuri konserni, jolla on pitkä historia alalla sekä yrityksellä on suuri markkina asema usean eri automerkin voimin, jonka vuoksi olemme valinneet sen sijoitettavaksi kohteeksi. Volkswagenin useat automerkit ovat mukana sähköautoistumisessa ja vaikka konsernin sähköautot eivät tällä hetkellä ole välttämättä alan parhaimmasta päästä, uskomme ison konsernin pysyvän kehityksessä mukana ja tarjoavan jatkossakin "kansan autoja" kaikille sopivaan hintaan minkä vuoksi näemme Volkswageniin sijoittamisen kannattavana. Salkussamme Volkswagenin suora omistusosuus on 8,33 prosenttia ja rahastot huomioon ottaen todellinen osuus on 8,56 prosenttia.

General Motors Company (GM) on yhdysvaltalainen monikansallinen autoalan yritys, joka suunnitellee ja valmistaa ajoneuvoja monella eri brändillä kuten Buick, Cadillac, Chevrolet ja GMC. Yhtiö oli maailman suurin autovalmistaja vuosina 1931-2007. Yhtiö panostaa nykyisin vahvasti sähköautoihin ja niiden kehittämiseen, ja sen omistamilta brändeiltä on tulossa markkinoille ison kokoluokan ajoneuvoista sähköiset versiot, kuten GMC Hummer EV ja Chevrolet Silverado EV. General Motors edusta salkussa maantieteellisesti Amerikan mantereeseen markkinoita sekä ison kokoluokan sähköisten ajoneuvojen markkinoita. Salkussamme General Motorsin suora omistusosuus on 8,33 prosenttia ja todellinen osuus on 8,54 prosenttia.

Tesla (TSLA, NASDAQ) on yhdysvaltalainen suuryritys, joka valmistaa sähköautoja, Tesla on markkina-arvoltaan maailma arvokkain autonvalmistaja yli 1 triljoona USD markkina-arvolla. Yhtiön tavoitteena strategian mukaisesti on säilyttää johtoasemansa markkinoilla ja kasvaa massatuotanto autovalmistajaksi. Tesla voidaan pitää sähköautoilun edelläkävijänä, joka investoi suuria summia sähköautojen kehittämiseen. Vaikka yhtiön osakkeen sanotaan olevan yliarvostettu, sen liiketoiminnallinen osaaminen ja brändin arvo on niin arvokkaita, että se on oltava salkussa. Salkussamme Tesla edustaa sähköautoilun kehittymistä, ja lisäksi Tesla edustaa Amerikan mantereeseen sähkölatausasemien markkinoita. Sen suora omistus on 8,33 prosenttia ja todellinen osuus rahastojen kautta on 9,53 prosenttia.

Volvo (Nasdaq Stockholm: VOLV B) on Ruotsalainen kansainvälinen autoteollisuus yhtiö. Yhtiö on toiminut alalla pitkään ja se on vakavarainen. Volvo on muihin vanhempiin autoteollisuuden alalla toimiviin kilpailijoihin nähden edellä kävijä. Volvo on vuodesta 2019 lähtien valmistanut pelkästään täyssähkö/hybridi autoja minkä olemme nähneet eduksi valitessamme yritystä salkkuumme. Yritys on panostanut siis jo useamman vuoden muuttuvaan autoalaan, jonka vuoksi näemme Volvon kehityksen vahvana markkinoilla tulevaisuudessa. Volvon suora omistusosuus on 8,33 prosenttia ja todellinen osuus 8,52 prosenttia.

NIO (NIO, NYSE) on kiinalainen autovalmistaja, joka on listattu New Yorkin pörssissä. Sen strategiana on keskittyä sähköisten ajoneuvojen kehittämiseen ja niiden tuotantoon. Yhtiö on varsin uusi, mutta alalla hyvinkin tunnettu. Sähköajoneuvojen lisäksi NIO keskittyy kehittämään ajoneuvoihin tekoälyä. NIO:n sijoittamalla otetaan osa maantieteellisesti Aasian mantereen sähköistyvistä automarkkinoista sekä haetaan kasvua sähköautoteknologian kehittämisen siivittämänä. NIO:n suora omistusosuus on 8,33 prosenttia ja todellinen osuus 8,37 prosenttia.

Proterra (PTR, NASDAQ) on pieni yhdysvaltalainen yhtiö, joka pitää päämajansa Kaliforniassa. Yhtiö keskittyy sähköbusseihin ja sen akkujen kehittämiseen, yhtiöllä on kolme pääasiallista tehdasta Yhdysvalloissa, jotka toimivat sekä bussien valmistuksessa että sen akkujen valmistuksessa. Yhtiö on toistaiseksi myynyt 700 sähköbussia. Julkisten hankintojen avulla yhtiön myynti voi nousta lähitulevaisuudessa reilusti. Lisäksi Yhdysvalloissa sähköbussien kehittämistä tuetaan lähiaikoina julkisilla varoilla viiden miljardin dollarin verran, jonka osansa tulee samaan myös Proterra. Proterraan sijoittamalla otetaan osaa sähköistyviin busseihin varsinkin Amerikan mantereella sekä sähköbussien akkujen kehittämiseen. Proterran suora omistusosuus on 8,33 prosenttia ja todellinen osuus 8,38 prosenttia.

Qt Group Oyj (QTCOM) on suomalainen kansainvälinen ohjelmistotalo, joka toimittaa palveluaan laaja-alaisesti monille eri toimialoille, kuten myös autoteollisuudelle. Ohjelmistojen merkitys nykyautoilussa on kasvanut ja tulevaisuudessa se kasvaa entisestään. Autoteollisuuden digitalisaatiopaine on suuri ja Qt teknologiansa avulla tulee hyötymään tästä kysynnästä. Monet valmistajat kuten Mercedes-Benz ovat jo ottaneet Qt:n teknologiaa käyttöön lisätäkseen ajoneuvojensa digitaalista käyttökokemusta. Yritys ei erikoistu vain autoteollisuuteen, mutta alan valtava kysyntä tällä sektorilla tulee yhtiötä kasvattamaan. Qt edustaa salkussamme ajoneuvojen digitalisaatiota ja teknologista kehittymistä. Qt Groupin suora ja todellinen osuus on 8,33 prosenttia.

Garo AB (GARO, OMX) on ruotsalainen yritys, joka suunnitellee ja valmistaa sähköalan tuotteita, kuten latausasemia. Yhtiöllä on hyvä tase ja tekee nyt voittoa. Tulevaisuuden näkyvät kysynnän osalta ovat erittäin hyvät. Yhtiö kehittää muitakin sähköautoilua tukevia palveluita, kuten G-Cloud-pilvipalvelu, joka soveltuu sähköautojen latauksen kulutustietojen keräämiseen. Yhtiö toimii siis innovatiivisesti ja pystyy näkemyksemme mukaan vastamaan

kysyntään. Yhtiö edustaa salkussa sähköautoilun liittyviä sivutuotteita. Garon suora ja todellinen osuus on 8,33 prosenttia.

ZAPTEC (ZAP, OMX) norjalainen yhtiö, keskittyy latausasemien kasvattamiseen koko Euroopassa. ZAPTEC:lla on tällä hetkellä 50 prosentin markkinaosuus Norjan yritysmarkkinoista ja 15 prosentin osuus kokonaismarkkinoista. ZAPTEC:n vahvuus markkinoilla perustuu tällä hetkellä heidän liiketoimintansa kannattavuuteen, tuotteidensa teknologiaan sekä kansainvälisiin kasvumahdollisuuksiin. Yrityksellä on vahva kannattavuus, vaikka yritys on nuori ja kasvua tavoitteleva. ZAPTEC:n sijoittamalla otetaan osaa Euroopan markkinoilla tapahtuvaa kasvuun sähköautoistumisessa ja siihen liittyvissä lataustuotteissa. Zaptecin suora ja todellinen osuus on 8,33 prosenttia.

Global X Lithium & Battery Tech ETF (LIT) on pörssinoteerattu rahasto, joka sijoittaa pääsääntöisesti Aasian kehittyvien markkinoiden akkuteollisuuden raaka-aine yrityksiin. ETF:n pääpaino raaka-aineissa on litium teollisuuteen liittyvät yhtiöt, jotka sijaitsevat Aasian kehittyvillä markkinoilla ja USA:ssa. ETF:llä haetaan suurempaa hyötyä salkkuun sijoittamalla sähköautoja valmistavien yhtiöiden alkupää materiaalien tuotantoon toimivaan alaan. Salkussamme osuus on 8,33 prosenttia.

iShares Electric Vehicles and Driving Technology UCITS ETF USD (Acc) (IEVD) on pörssinoteerattu rahasto, joka sijoittaa kehittyviin nouseviin markkinoihin, jossa yritykset keskittyvät sähköajoneuvoihin ja ajotekniikoihin, ETF:ssä on huomioitu myös alkupään toimittajat niihin sijoittamalla, jotka auttavat ajotapamme muuttavien yritysten toimintaa palveluiden sekä tuotteiden toimitusketjuissa. ETF on pääsääntöisesti yhdysvaltalais-painotteinen, mutta sektorit on hajautettu myös suurella painolla Japani, Euro sekä Aasian alueelle. ETF:n sijoittamalla haetaan hajautusta Aasian alueen markkinoille. Salkussamme osuus on 8,33 prosenttia.

First Trust S-Network Future Vehicles & Technology ETF (CARZ, Nasdaq) on pörssinoteerattu rahasto, joka sijoittaa tulevaisuuden autoteollisuuden yrityksiin sekä alaan liittyviin teknologia yhtiöihin. ETF on pääsääntöisesti yhdysvaltalais- sekä Aasia painiotteinen ja sen sektori-painoitus on tällä hetkellä suurimmillaan teknologia sekä kuluttaja tuotteissa ja palveluissa eli auton valmistajissa. ETF:n sijoittamalla haetaan yhdysvaltaispainotteista hajautusta alan voittajista. Salkussamme osuus on 8,33 prosenttia.

5.2 Sijoitussuunnitelman suojaus ja kehittäminen

5.2.1 Sijoitussuunnitelman suojaus

Sijoitussuunnitelmaan ei ole luotu nyt heti sijoitustoiminnan alkuun erityistä suojausmekanismia sijoituspääoman suojaukseen. Sijoitussuunnitelma on itsessään laadittu siltä

näkökulmasta, että kaikista yhtiöistä ei haeta välttämättä kurssinousua vaan liiketoiminnan kasvun myötä osinkotuottoa vuosien varrella uudelleen sijoitettavaksi.

Sijoitusarvon lisääntyessä sijoitussuunnitelmaan olisi syytä lisätä suojausta sijoituspääomalle markkinoiden mahdollista yleistä lasku trendiä, kuten vuoden 2022 alkuvuodesta on nähty. Tätä suojausta hoidetaan käytännössä niin, että ostetaan pienellä panoksella 1-3 prosenttia sijoituspääoman kokonaisarvosta shortti minifutuureita, kohteena yleisemmin käytetyt indekset, kuten DAX indeksi. Tällä tavalla voidaan tasata mahdollinen markkinalasku. Samalla on tiedostettava, että markkinoiden kasvaessa entisestään suojaustarkoituksessa tehty sijoituspanos muuttuu arvottomaksi, näin kokonaistuotto jää alhaisemmaksi kuin siihen olisi ollut alun perin mahdollisuus. Sijoituspääoman kasvaessa isommaksi, sijoituspääoman suojaus on kuitenkin tärkeämpää kuin isompi prosentuaalinen kasvu. Lopullisen päätöksen asiasta on jätettävä toimeksiantajalle, joka voi tiedostella sen rahoittajien riskinsietokykyä ja toimimalla sen mukaisesti.

5.2.2 Sijoitussuunnitelman kehittäminen

Sijoitussuunnitelma on laadittu pitkälle ajalle, joten päivittäinen aktiivinen seuraaminen ei ole tarpeellista. Sijoituksia täytyy kuitenkin seurata vähintään kuukausitasolla, ja mahdollisia muutoksia valittujen kohteiden toiminnassa täytyy ottaa huomioon ja kohteita voidaan poistaa ja lisätä tarpeen mukaan.

Lähtökohtaisesti valitut kohteet on tarkoituksena pitää pitkälle ajalle, eikä lyhytaikaisista muutoksista tehdä johtopäätöksiä. Seurattavia asioita ovat muun muassa sijoitetun yhtiön investointien kannattavuus, kehittämishankkeiden menestys ja niiden liiketoiminnallinen hyödynnettävyys sekä yhtiön strategiaan tehdyt muutokset. Esimerkkisi muutokset yhtiön strategiassa, jotka alun perin ovat olleet syynä yhtiön valinnalle salkkuun, on ilman muuta syytä tarkistaa koko kohteen tarpeellisuus salkussa uudelleen.

Sijoitussalkun seurantaan ja niihin perusteisiin, joihin salkkuun tehdään muutoksia, on toimeksiantajan syytä tehdä erillinen yksityiskohtaisempi suunnitelma.

Lähteet

Painetut

Hiltunen, E. 2017. Mitä tulevaisuuden asiakas haluaa. Jyväskylä: Docendo Oy

Hiltunen, E. 2019. Tulossa huomenna. Jyväskylä: Docendo Oy

Rubanovitsch, M. 2018. Myyntikapina: korvaako kone ihmisen myyntityössä? Helsinki: Johtajatiimi.

Sähköiset

Kuvio lähteet:

AutoalanTiedotuskeskus 2021. Ennuste eri käyttövoimien yleistymiselle. Viitattu 1.1.2022.

https://www.aut.fi/ymparisto/autoalan_tiekartta_tulevaisuuden_kayttovoimista

Energia sektorin 3kk kehitys (Finviz.com). <https://finviz.com/groups.ashx?g=industry&sg=energy&v=210&o=name>

Euroopan parlamentti 2019. Autonomisen ajon edut. Viitattu 5.1.2022. <https://www.euro-parl.europa.eu/news/fi/headlines/economy/20190110STO23102/itseohjautuvat-autot-pian-todellisuutta-eu-ssa>

Goldman Sachs' S&P500 ennuste 2022 (Yahoo Finance, Fortune) <https://fortune.com/2021/12/01/stock-market-predictions-2022-forecast-crash/>

S&P500, NASDAQ100 sekä OMX Helsinki PI kehitys 10.6.2021-9.12.2021 (Marketwatch 2021) https://www.marketwatch.com/investing/index/spx/charts?mod=mw_quote_tab

Suomen talouden tunnuslukuja (Eurojatalous, Tilastokeskus) <https://www.eurojatalous.fi/fi/2021/artikkelit/taloukasvu-jatkuu-mutta-vaimentuen/>

Verohallinto 2017. Osingon verotus. Viitattu 4.5.2022. <https://www.vero.fi/syventavat-vero-ohjeet/ohje-hakusivu/47901/osinkotulojen-verotus/>

WTI-öljy (Nordnet). <https://www.nordnet.fi/markkinakatsaus/indikaattori/wtifu>

Sähköiset lähteet:

Almario, M. 2021. 11 Best Autonomous Vehicle Stocks To Buy Now. Viitattu 5.1.2022.

<https://finance.yahoo.com/news/11-best-autonomous-vehicle-stocks-085104684.html>

CNBC. OIL AND GAS. Viitattu 8.12.2021. <https://www.cnbc.com/2021/11/19/oil-falls-to-six-week-low-on-lockdown-concerns.html>

Eurojatalous. Talouskasvu jatkuu mutta vaimentuen. Viitattu 8.12.2021. <https://www.eurojatalous.fi/fi/2021/artikkelit/talouskasvu-jatkuu-mutta-vaimentuen/>

Fine 2021. TAVALLISIMMAT SIJOITUSTUOTTEET. Viitattu 20.12.2021. <https://www.fine.fi/finanssitetoa/sijoitusasiat/tavallisimmat-sijoitustuotteet.html>

Fogden, T. 2022. How the War in Ukraine Will Affect the Automotive Industry. Viitattu 1.4.2022. [How the War in Ukraine Will Affect the Automotive Industry | Auto Futures](#)

Forbes. Here's What Wall Street's Biggest Banks Predict For Stocks In 2022. Viitattu 10.12.21. <https://www.forbes.com/sites/sergeiklebnikov/2021/12/01/heres-what-wall-streets-biggest-banks-predict-for-stocks-in-2022-and-what-to-watch-for/?sh=770ac916b31>

Hoiium, T. 2021. Self-Driving Cars Are Here and the Leaders May Surprise You. <https://www.fool.com/investing/2021/09/07/self-driving-cars-are-here-and-the-leaders-may-sur/>

Hukkanen, V. 2019. Suomi haluaa olla ykkösten joukossa kivihielestä luopujana. Viitattu 2.1.2022. <https://yle.fi/uutiset/3-10756820>

Hytönen, P. 2020. FOMO ohjaa sijoituspäätöksiäsi - markkinakriiseissä pelkotilan vaikutus korostuu. Viitattu 4.1.2022. <https://www.lahitapiola.fi/tietoa-lahitapiolasta/uutishuone/blogit/blogit/blogi/1509563650294>

Jokela, M. 2021. Bensiinin ja dieselin hinta nousee 2023, jos veroaikeet toteutuvat. Viitattu 1.1.2022. <https://moottori.fi/liikenne/jutut/bensiinin-ja-dieselin-hinta-nousee-2023-jos-veroaikeet-toteutuvat/>

iea.org. Oil market report September 2021. Viitattu 8.12.2021. <https://www.iea.org/reports/oil-market-report-september-2021>

Kaukola, I. 2021. Kannattaako sijoittaminen yrityksen kautta vai yksityishenkilönä? Viitattu 4.5.2022. <https://www.accountor.com/fi/finland/artikla/kannattaako-sijoittaminen-yrityksen-kautta-vai-yksityishenkilona>

Khandelwal, R. 2022. Is Proterra Stock a Buy? Viitattu 1.4.2022. <https://www.fool.com/investing/2022/01/10/is-proterra-stock-a-buy/>

Kiinteistö lehti 2021. PTT arvio asuntojen hintojen jatkavan nousuaan. Viitattu 25.8.2021. <https://www.kiinteistolehti.fi/ptt-arvio-asuntojen-hintojen-jatkavan-nousuaan/>

Kyyrö, K. 2018. RISKINOTTOKYKY - OLETKO TIETOINEN OMASTASI?. Viitattu 13.3.2022. <https://www.varallisuusakatemia.fi/riskinottokyky-oletko-tietoinen-omastasi/>

Laina, P. 2022. Ukrainan sodan taloudelliset vaikutukset. Viitattu 1.4.2022. <https://www.sttk.fi/2022/03/02/ukrainan-sodan-taloudelliset-vaikutukset/>

LeasingOptions 2021. Fully Invested: Who's Investing The Most In Driverless Technology. Viitattu 5.1.2022. <https://www.leasingoptions.co.uk/news/blog/fully-invested-whos-investing-the-most-in-driverless-technology/8536?v=5>

Lepikkö, J. 2021. Treidaa kuin ammattilainen. E-Kirja. Helsinki: Nordnet Markets.

Lähitapiola 2019. TOP 15: Nämä ovat viime vuoden suosituimmat autot - ja neljä tärkeintä asiaa, joita lapsiperheet autolta hakevat. Viitattu 2.1.2022. <https://www.lahitapiola.fi/tieto-lahtitapiolasta/uutishuone/uutiset-ja-tiedotteet/uutiset/uutinen/1509557820461>

Mieskolainen, M. 2020a. Sijoittamisen alku. Viitattu 4.1.2022. <https://www.aaltoinvestmentclub.com/blog-2020/6>

Mieskolainen, M. 2020b. 1900-luku & Sijoitusteorioiden synty. Viitattu 4.1.2022. <https://www.aaltoinvestmentclub.com/blog-2020/8>

Money Bots. Tietokoneet pörssimeklareina 2021. Dokumentti. Yle Areena. Viitattu 4.1.2022. <https://areena.yle.fi/1-50673901>

Mäki-Petäjä, P. 2019. Kasvisruuan suosio jatkaa kasvuaan Suomessa - jo puoli miljoonaa suomalaista on luopunut punaisesta lihasta. Viitattu 1.1.2022. <https://www.mtvuutiset.fi/artikkeli/kasvisruuan-suosio-jatkaa-kasvuaan-suomessa-lihankulutus-vahenee-edelleen/7567632#gs.l1kqbh>

Neste 2021. Vuosikertomus 2020. Viitattu 1.1.2022. https://www.neste.fi/sites/neste.fi/files/Press_release_attachments/wkr0006_7.pdf

Nordnet 2017. Sijoitusstrategia-webinaari. Viitattu 7.12.2021. <https://www.youtube.com/watch?v=Gwtl03MQhro>

Nordnet 2021. ETF-rahastot ja ETF-sijoittaminen. Viitattu 5.1.2022. https://www.nordnet.fi/fi/markkina/etf?gclid=Cj0KCQiAoNWOBhCwARIsAAiHnEg7xLIS_5faxgu79jecoA-qlhVXGJYvOzsOaWHACQColzRfOSwdiAaAuz7EALw_wcB

Nordnet 2021. Sijoitusstrategiat. Viitattu 27.8.2021. <https://www.nordnet.fi/blogi/koulu/osakkeet/sijoitusstrategiat/>

Nordnet 2021. Markkinakatsaus. Viitattu 25.8.2021. <https://www.nordnet.fi/markkinakatsaus>

Nordnet 2021. Näin valitset itsellesi sijoitusstrategian. Viitattu 27.8.2021. <https://www.nordnet.fi/blogi/koulu/osakkeet/sijoitusstrategiat/nain-valitset-itsellesi-sijoitusstrategian/>

Nordnet 2021. WTI-öljy. <https://www.nordnet.fi/markkinakatsaus/indikaattori/wtifu>

NVIDIA 2021. Partner innovation. Viitattu 5.1.2022. <https://www.nvidia.com/en-us/self-driving-cars/partners/>

Rannisto, T. 2021. Taidesijoittaminen alkaa taiteeseen tutustumisesta ja teosten keräilystä. Viitattu 27.12.2021. <https://viisasraha.fi/Markkinat/Taidesijoittaminen-alkaa-taiteeseen-tutustumisesta-ja-teosten-ker%C3%A4ilyst%C3%A4>

Sijoittaja.fi. Puolivuotiskatsaus: parhaiten tuottaneet osakkeet ja markkinat. Viitattu 25.8.2021. <https://www.sijoittaja.fi/293656/puolivuotiskatsaus-parhaiten-tuottaneet-osakkeet-ja-markkinat/>

Sijoittaja.fi. Paranna tuottoa. Viitattu 27.8.2021. <https://www.sijoittaja.fi/sijoittaminen/paranna-tuottoa/>

Sijoittaja.fi 2021. Fedin uusi korkopolitiikka tukee teknologiaosakkeita. Viitattu 24.8.2021. <https://www.sijoittaja.fi/292200/fedin-uusi-korkopolitiikka-tukee-teknologiaosakkeita/>

Sijoittaja.fi 2022. Laadi oma sijoitussuunnitelma. Viitattu 4.4.2022. <https://www.sijoittaja.fi/sijoittaminen/laadi-oma-sijoitussuunnitelma/>

Suokas, E. 2019. Miten eri keinoja on sijoittaa osakeyhtiöön? Viitattu 4.5.2022. <https://www.grantthornton.fi/ajankohtaista/mita-eri-keinoja-on-sijoittaa-varoja-osakeyhtiöön/>

Säästöpankki 2021. Mitä sijoittaminen on? Viitattu 27.12.2021. <https://www.saastopankki.fi/fi-fi/asiakaspalvelu/vinkit/saastaminen-ja-sijoittaminen/miksi-sijoittaa>

Theguardian.com. Oil price drops 10% in biggest one-day fall since early days of pandemic. Viitattu 8.12.2021. <https://www.theguardian.com/business/2021/nov/26/oil-prices-plunge-as-new-covid-variant-spooks-markets>

The New York Times. Stocks and oil drop again, as Omicron's arrival in the U.S. whips markets. Viitattu 9.12.2021. <https://www.nytimes.com/2021/12/01/business/stock-market-today-omicron-fed.html>

US. News. Stock Market Trends for 2022. Viitattu 10.12.2021. <https://money.usnews.com/investing/investing-101/articles/stock-market-trends-for-2022>

Verohallinto 2022. Maksa vero sijoituksista. Viitattu 4.5.2022. <https://www.vero.fi/henkiloasiakkaat/omaisuus/sijoitukset/maksa-vero-sijoituksista/>

Valtiovarainministeriö. Taloudellinen katsaus syksy 2021. Viitattu 27.12.2021. https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/163513/VM_2021_51.pdf?sequence=6&isAllowed=y

Kuviot

Kuvio 1: Eri käyttövoimien yleistymisen henkilöautokannassa. (AutoalanTiedotuskeskus 2021.)	12
Kuvio 2: Osingon verotus. (Verohallinto 2017)	14
Kuvio 3: Autonomisen ajon edut. (Euroopan parlamentti 2019.)	15
Kuvio 4: Suomen talouden tunnuslukuja (Eurojatalous, Tilastokeskus)	21
Kuvio 5: Energia sektorin 3kk kehitys (Finviz.com)	22
Kuvio 6: S&P500, NASDAQ100 sekä OMX Helsinki PI kehitys 10.6.2021-9.12.2021 (Marketwatch 2021)	23
Kuvio 7: Goldman Sachs' S&P500 ennuste 2022 (Yahoo Finance, Fortune)	24

Taulukot

Taulukko 1: Suomen pankin ennuste bkt:n kehitykselle (Tilastokeskus, Suomen pankki 2021)	19
Taulukko 2: Markkina kehitys 1.1.2021-29.6.2021 (Sijoittaja.fi, Finviz.com)	21
Taulukko 3: WTI-öljy (Nordnet)	23

Liitteet

Liite 1: Taulukko sijoitussalkun yhtiöiden todellisista osuuksista	37
Liite 2: Haastattelu.....	38

Liite 1: Taulukko sijoitussalkun yhtiöiden todellisista osuuksista

KOhteiden todellinen osuus salkussa laskelma

	CARZ		IEVD		LIT		ETF omistus	Suoraomistus	YHTEENSÄ
TSLA	3,95	0,329	4,18	0,348	6,24	0,520	1,197	8,3333	9,531
VOW	1,01	0,084	1,67	0,139	0	0	0,223	8,3333	8,557
GM	0,61	0,051	1,81	0,151	0	0	0,202	8,3333	8,535
VOLV	0,52	0,043	1,74	0,145	0	0	0,188	8,3333	8,522
PTRA	0,51	0,042	0	0	0	0	0,042	8,3333	8,376
NIO	0,44	0,037	0	0	0	0	0,037	8,3333	8,370
QTCOM	0	0	0	0	0	0	0	8,3333	8,333
GARO	0	0	0	0	0	0	0	8,3333	8,333
ZAP	0	0	0	0	0	0	0	8,3333	8,333

Liite 2: Haastattelu

Kysymys: Sijoitussalkku koostuu tällä hetkellä näistä kohteista, mitä mieltä olet valinnoista ja autoteollisuuden tulevaisuudesta yleisesti?

Vastaus:

EV-lataus skenestä yleisesti:

Tässä vähän (Kuva 1) osiittaa siitä miten toi EV ala on tällä hetkellä. Norjassa 75 % autoista jo sähköllä kokonaan tai osittain. Samalla katsoo Yhdysvaltain markkinaa missä 2.3 % autoista sähköllä.

Yhdysvallat on huomattavasti perässä, kun Eurooppa, mikä selittää osin sitä, että Zaptec, Garo, Kempower, C-tek, Alfen ja kumppanit mitkä toimivat Euroopassa niin tekevät jo voittoa versus esim. jenkki verrokkit Chargepoint, EVGO, Blink Charging. kun markkina on vasta kehitymässä. Jenkeissä kun toi sähköautojen käyttö on 75 % niin voin väittää, että on jokasen noitten tilinpäätöksetkin hitusen eri näköset.

Zaptec (Norja) ja Alfen (Hollanti) on jossain rahastoissa, koska Norja ja Hollanti yhdet isoimista markkinoista tällä hetkellä ja Alfen ja Zaptecci molemmat vahvoilla tuloksilla jo.

Teidän valinnoistanne ylipäättään/sijoitustrategiasta

20 vuotta on hyvin pitkä aika, suunnitelmaan on pakko päästävä tekemään muutoksia tässä aikavälissä. Salkunhoidon työ tulee olemaan siis tärkeä osa suunnitelmaa. Buy and hold toteutuu lähinnä rahaston kautta noin pitkässä ajassa. Kymmenen vuoden päästä voi olla markkinoilla täysin eri toimijat kuin nyt tällä hetkellä, jos on vain holdilla muutoksia ei tapahtuu, mutta rahastoissa muutokset näkyvät omistuksissa.

Latauskentästä hajauttaisın Zaptec / Garo kombo niin, että yksi Euroopasta ja yksi Yhdysvalloista. Nyt teillä on kaksi kilpailijaa, joka toimii samalla markkinalla, mutta ei ole yhtään, joka hyötyisi jenkkimarkkinan kasvusta (paitsi rahastoissa).

Zaptekki hyvä pikki Eurooppaan EV latauksista:

Zaptec ja Garo vertailussa Zaptekki on kasvanut nopeemmin. Tehnyt parempaa tulosta viimevuodet ja aika samanlaiset taseet + huomattavasti halvempi hinta tällä hetkellä. Lyhyelle aikavälille ei ehkä ole niin hyvä, kun on toimitusketju ongelmia. Aikasemmin toimittanut vehkeet 1-2vk, kun nyt venynyt melkein 100pv koska komponentti pulaa, mikä tulee näkymään q1 tuloksessa huhtikuussa, kun tulee tulos. Koska ne ovat 2-5 v päästä ihan eri ja voi olla samat kaikilla, paitsi jos on isompi markkina ja skaalautuvuus tai joku tekninen etu.

Zaptekilla kanssa paremmat vehkeet, tekevät lataus ”verkostoja” joka osaa itse priorisoida niitä latausakkuja ja hajauttaa tehoa, kun muut lataussysteemit puskee virtaa tasaisesti kaikkiin. Eli esim. jos yhden asemankautta lataa 5 autoa niin kaikki saa saman tehon. Kun Zaptecin vehje osaa antaa erimääriä virtaa ulos.

Jenkkitoimijoista en osaa sanoa yhtään mitään EVgo, chargeoint, Blink.. muuta kun että tekevät atm isoa turskaa. Kannattaa ottaa huomioon myös Tesla. Joka painaa ihan järkyttävillä margineilla ja omaa semi ison latausverkoston jo!

Sitten autoteollisuudesta itsestään:

Mielestäni jokaisella EV sijoittajalla kyllä pitäisi olla Tesla sisässä. Ihan valtava brändi arvo. Samanlainen kun Apple on puhelimissa. Ainoa, joka tekee voittoa ”puhtaista” sähköautovalmistajista. Jos lukuja katsoo viimeisen vuoden perusteella, niin on jo bottomline 10 % kun perusautovalmistajilla pyörii samoissa. Teslalle vielä ennustetaan bottom margini kasvua 15 % tienoille. Siellä kyllä yks iso kortti missä pitäisi olla kiinni. Samalla vielä ihan valtava etumatka muihin valmistajiin. Korvaisin vaikka tuon teidän General Motorsin valinnan tällä. Yleisesti on vähän vääristynyt kuva Teslasta aina uutisoinnin myötä ja arvostuksia. Mutta kun

vertaa noihin muihin ”sähköauto” firmoihin niin sehän on halpa ja ainoa muutenkin mikä tekee voittoa eikä tuhoa täten omistaja arvoa.

Sitten ”normi” auton valmistajiin verrattuna, on Tesla kallis tällä hetkellä niihin verrattuna. Mutta toki kasvuluvut ihan eri skaalassa. Tuplaa liikevaihtonsa 4,7 v välein tuolla tulevaisuuden kasvupinnalla (kahden vuoden välein historiallisilla arvoilla), kun muilla liikevaihdon tuplaamiseen kestää n. 24 vuotta. Samalla marginaalit ovat jo paremmat kuin muilla viimeiset 1 v. Ja edelleen ihan oma brändinsä vrt. joku Volkswagenin sähköauto, jotka hybridejä suurin osa atm. Samalla pitää muistaa, että Tesla omistaa myös päästöoikeudet + autonomus softan, jota myydään muille. Eli softa business itseohjautuviin autoihin. Toimii ihan eri universumissa, kun nuo muut. Mutta edelleen jos 20 v periodi niin miksi olisi nyt jossain muussa, kun ne on ollut jo 50 v markkinalla ja näytöt ovat in the end noin basic?

Samalla tulos trendaa vaan ylä viistoon mikä ohjaa osakekurssia pitkässä juoksussa. Arvostus omaan historiaan halpa. Tällä hetkellä toimittavat suurinta osaa malleista jo kesäksi, kun muut ilmoittavat vuoden toimitusaikoja. Ja toi on niin eri tasolla tuon ohjelmiston päästöoikeuksien, ja kaikkien ”app-in-purchase”itten kanssa, kun muut. Arvostus valunut historiallisen alas, kun tulos vaan painelee ylöspäin ja kurssi sahaa sivuttain...

Sitten taas hajautus tuossa autoteollisuudessa, hyvä että teillä kanssa yksi kiinalainen toimija. Koska 10 v päästä kiinan systemaattinen aliarvostus voi arkaa purkautumaan, jos siitä tulee ”dominoiva” valta. Tällä hetkellä jenkkien arvostus 100x suurempi kuin kiinan niin siellä on mahdollisuutta, vaikka mihin. NIO kanssa vähän eri hintaluokan toimija kuin Tesla -> Halvempi autoja ei niin suurella brändiarvolla. Ja kiinan markkina ehdottomasti semmoinen missä haluaa olla 20 v horisontilla mukana.

Volkswagenilla tulossa Porschen irrotus omaksi yhtiöksi -> jos Porsche arvostettaisi yhtä kovalle kuin Ferrari niin, jos tällä hetkellä ostaa volkkaria niin saa kaikki muut brändit kaupan päälle. Mutta muuten ei ole yhtä laadukas kuin esim. Volvo sähköautoissa vielä. Volvo tekee atm suurimman osan jo melkein sähköautoja ja on noista legacy toimijoista kehittynein.

Ottaisin kanssa vielä vähän enemmän hajautusta tuohon esim. sillä QT:lla mikä tekee kojelautoihin + moneen muuhun ruutua vaativaan käyttöjärjestelmiä. Ohjelmistot toimivat kuitenkin eri kentässä kuin autot. Ei olisi riippuvainen niin suoraan autojen kysynnästä. Koska nyt teidän koko idea tosiaan sähköön ja autojen loppukysyntään sidonnainen.